

I. Informacje na temat podstawowego zakresu działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie jest jednostką organizacyjną Powiatu, działającą w formie jednostki budżetowej. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej mające na celu poprawę funkcjonowania rodziny, zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym oraz dysfunkcyjności rodzin. Ponadto realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

PCPR jest również wyznaczonym przez Starostę Piaseczyńskiego Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej - zgodnie z Zarządzeniem Nr 30/PCPR/2011 z dnia 30 września 2011 r.

PCPR działa na podstawie stosownych przepisów prawa, a w szczególności:

1. ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym;
2. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
3. ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
4. ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych;
5. uchwały Nr V/17/99 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 30 marca 1999 r. w sprawie utworzenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie;
6. uchwały Nr XX/9/12 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie nadania statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie;
7. uchwały Nr 343/25/23 Zarządu Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 19 lipca 2023 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie, ze zmianami.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania Powiatu i Starosty określone, w szczególności w:

1. ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
2. ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
3. ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
4. ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
5. ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto Starosta przy pomocy PCPR sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej działających na terenie powiatu.

Stan zatrudnienia w PCPR na dzień 31 grudnia 2024 r. w ramach umów o pracę wynosił 28 osób (25,33 etatu). Średnie zatrudnienie w 2024 r. – 25,29 etatu. Ponadto na dzień 31 grudnia 2024 r. w PCPR zatrudnionych było 11 osób w ramach umowy zlecenie.

W roku 2024 plan wydatków wynosił: **3.222.362 zł**, a wykonanie w 2024 r. wyniosło **3.052.274 zł**, tj.: 94,72 % planu.

W roku 2024 Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie realizujący zadania z zakresu pomocy społecznej objęci byli rządowym programem „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024 – 2027”, ustanowionego Uchwałą Nr 62 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. (M.P. poz. 505).

PCPR otrzymał środki finansowe w formie dotacji celowej w wysokości **84.400 zł** ogółem, z przeznaczeniem na dofinansowanie w roku 2024 wynagrodzeń wraz z pochodnymi od tych wynagrodzeń dla pracowników zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie, w postaci dodatku motywacyjnego w ramach Programu.

Program był finansowany z dotacji celowej z budżetu państwa i miał na celu wsparcie kadr pomocy społecznej, tj.: pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub na ich zlecenie, realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, w związku z ogromnym zakresem ich obowiązków i wymagany w tych zawodach poziomem kompetencji własnych i umiejętności interpersonalnych, nieporównywalnym z innymi zawodami, jak również wykształceniem, w tym kwalifikacjami specjalistycznymi oraz pozyskiwanymi przez okres wielu lat tzw. specjalizacji w zawodach pomocowych.

Dodatek motywacyjny w roku 2024 przysługiwał pracownikom zatrudnionym w ramach umowy o pracę w wysokości **1.000 zł brutto** miesięcznie, proporcjonalnie do wymiaru zatrudnienia, za okres faktycznie wykonywanej pracy, za który przysługuje wynagrodzenie, z wyjątkiem okresów czasowej niezdolności do pracy, w okresie od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

Środki finansowe na wypłatę dodatku motywacyjnego dla pracowników spełniających warunki określone w rządowym programie od lipca do grudnia 2024 r. wypłacone zostały dla 14 osób (12,16 etatu) w łącznej wysokości **83.581,28 zł**.

Niewykorzystane środki w łącznej wysokości **818,72 zł** wynikające ze zwolnień lekarskich zostały zwrócone do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w

II. Zadania Powiatu w zakresie rehabilitacji społecznej i wsparcia osób niepełnosprawnych realizowane przez PCPR.

Wsparcie osób niepełnosprawnych realizowane jest głównie w oparciu o zapisy wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, poprzez:

1. dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych (art. 35 a ust. 1 pkt 7 a ustawy).

Turnus stanowi formę aktywnej rehabilitacji połączoną z elementami wypoczynku i ma na celu przede wszystkim ogólną poprawę sprawności, ale i pobudzanie i rozwijanie zainteresowań. Turnus trwa 14 dni i z dofinansowaniem można z niego korzystać raz w roku. Wysokość dofinansowania zależy jest od orzeczonego stopnia niepełnosprawności.

2. dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych (art. 35 a ust. 1 pkt 7d ustawy).

- *dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych* oznacza zlikwidowanie wszystkich utrudnień występujących w budynkach mieszkalnych i jego najbliższym otoczeniu, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. Wysokość dofinansowania wynosi do 95% kosztów całkowitych zadania i można z niego skorzystać raz na trzy lata.

- *dofinansowanie likwidacji barier technicznych* oznacza likwidację wszystkich przeszkód wynikających z niedostosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności przedmiotów i urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze funkcjonowanie osoby w społeczeństwie. Wysokość

dofinansowania wynosi do 95% kosztów całkowitych i można z niego skorzystać raz na trzy lata.

- *dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu*, czyli wszystkich ograniczeń utrudniających swobodne porozumiewanie się lub przekazywanie informacji. Wysokość dofinansowania wynosi do 95% kosztów całkowitych i można z niego skorzystać raz na trzy lata.

3. dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (art. 35a ust. 1 pkt 7 b ustawy).

Dofinansowanie imprez o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym i turystycznych dla osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie wynosi do 60% kosztów przedsięwzięcia i mogą się o nie ubiegać osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

4. dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym (art. 35a ust. 1 pkt 7c ustawy).

- *dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego* służącego usprawnianiu. Wysokość dofinansowania do zakupu sprzętu wynosi do 80% kosztów jego zakupu.

- *dofinansowanie zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych*, czyli zaopatrzenia w sprzęt i urządzenia, dzięki którym zminimalizowane zostają skutki niepełnosprawności. Są to np.: wózki inwalidzkie, aparaty ortopedyczne i aparaty słuchowe, protezy, szkła okularowe czy materace przeciwoślężynowe. Dofinansowanie wynosi do 150% kwoty limitu określonego przez NFZ.

5. dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej (art. 35a ust. 1 pkt 8 ustawy).

Dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej, których celem jest terapia umożliwiająca osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy, rehabilitację w zakresie przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Zajęcia terapeutyczne prowadzone w warsztatach polegają na wspomaganiu procesu rehabilitacji poprzez wypracowanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej a także rozwijania psychofizycznych sprawności umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

III. Zakres realizowanych zadań na rzecz osób niepełnosprawnościami w roku 2024.

1. Zadania z zakresu wsparcia osób niepełnosprawnych.

Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dokonał podziału środków przewidzianych w planie finansowym PFRON na 2024 rok, dla samorządów powiatowych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazania środków PFRON jednostkom samorządu terytorialnego.

Plan zgodny z algorytmem na rok 2024 – 5.036.965 zł

Wykonanie – 5.036.197,45 zł

Przedstawiony poniżej zakres realizowanych zadań odnosi się do całości wykorzystania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jednakże zadania dotyczące rehabilitacji zawodowej - stosownie do art. 35a ust. 2 wyżej cytowanej ustawy, realizował Powiatowy Urząd Pracy w Piasecznie.

Uchwałą Nr LXVII/3/24 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 7 marca 2024 r. ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr V/8/24 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 12 września 2024 r. oraz Uchwałą Nr VII/5/24 z dnia 28 listopada 2024 r. przyjęto ostateczny podział środków z przeznaczeniem na poszczególne zadania, w następujący sposób:

- 1) **art. 11 ustawy** – finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu.

plan 55.817 zł, wykonanie – 55.816,45 zł

W ramach zadania 7 osób z niepełnosprawnością odbyło staże zawodowe oraz otrzymało stypendia zawodowe. Z rozliczenia zadania pozostało 0,55 zł. Niewykorzystane środki zostały przekazane na rachunek bankowy PFRON.

- 2) **art. 12a ustawy** – przyznawanie osobom z niepełnosprawnością środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

plan – 450.000 zł, wykonanie – 450.000 zł

W ramach zadania 7 osób z niepełnosprawnością otrzymało dofinansowanie na rozpoczęcie działalności gospodarczej:

- 45.000 zł – działalność związana z oprogramowaniem;
 - 90.000 zł – pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej gdzie indziej niesklasyfikowana;
 - 45.000 zł – działalność fotograficzna;
 - 95.000 zł działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej;
 - 80.000 zł działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów;
 - 47.500 zł – działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej;
 - 47.500 zł – działalność agencji reklamowych.
- 3) **art. 40 ustawy** - finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych.
- plan – 37.750 zł, wykonanie – 37.750 zł**
- W ramach zadania z możliwości szkolenia skorzystały 4 osoby z niepełnosprawnością.
- 4) **art. 35a ust. 1 pkt 7a ustawy** - dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.
- plan – 614.952 zł, wykonanie – 614.752 zł**
- W ramach zadania przyznano dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych 366 osobom, w tym 54 dzieciom. Ogółem o dofinansowanie wraz z opiekunami ubiegało się 491 osób. Z rozliczenia zadania pozostało 200 zł. Kwota została przekazana na rachunek bankowy PFRON.
- 5) **art. 35a ust. 1 pkt 7b ustawy** – dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
- plan – 69.954 zł, wykonanie – 69.954 zł.**
- W ramach zadania wpłynęły 2 wnioski złożone przez Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Zwycięzców Olimpiad Specjalnych w Piasecznie, ul. Szpitalna 12 oraz Zespół Szkół Specjalnych W Pęcherach, ul. Bolesława Chrobrego 83. Dofinansowanie przyznano 92 osobom, w tym 43 dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną. W ramach dofinansowania uczniowie ZSS w Pęcherach wzięli udział w Zielonej Szkole w nadmorskiej miejscowości Jastrzębia Góra w Ośrodku „Moderna”. Natomiast uczniowie SOSW w Piasecznie w Zielonej Szkole w Nowej Kaletce koło Olsztyna w Ośrodku Szkolnym „Camper Gry”.
- 6) **art. 35a ust. 1 pkt 7c ustawy** - dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom z niepełnosprawnością.
- plan – 827.491 zł, wykonanie – 827.491 zł**

W ramach zadania złożono 292 wnioski. Przyznano dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze 188 osobom, w tym 64 dzieciom.

- 7) **art. 35a ust. 1 pkt 7c ustawy** - dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób z niepełnosprawnością.

plan – 103.449 zł, wykonanie – 103.421 zł

W ramach zadania złożono 82 wnioski. Dofinansowanie przyznano 39 osobom, w tym 13 dzieci. Z rozliczenia zadania pozostało 28 zł. Kwota została przekazana na rachunek bankowy PFRON.

- 8) **art. 35a ust. 1 pkt 7d ustawy** – dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,

plan – 354.048 zł, wykonanie – 353.509 zł, w tym:

W ramach zadania złożono 182 wnioski. Przyznano dofinansowanie:

- a) bariery w komunikowaniu się – 211.509 zł /52 osoby/;
- b) bariery techniczne – 142.000 zł /16 osób/.

W ramach zadania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych dofinansowanie otrzymało 68 osób, w tym 36 dzieci. Z rozliczenia zadania pozostało 539 zł niewykorzystane z uwagi na zakup przez Wnioskodawcę w ramach likwidacji barier w komunikowaniu sprzętu w cenie niższej w stosunku do planowanej o w/w kwotę. Kwota została przekazana na rachunek bankowy PFRON.

- 9) **art. 35a ust. 4 ustawy** – dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prywatnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej.

plan – 30.000 zł, wykonanie 30.000 zł

W ramach zadania złożono 3 wnioski. Dofinansowanie przyznano jednemu podmiotowi: „MEDICAL PLANET” Sp. z o.o, z siedzibą ul. Rydygiera 6 lok.9A, 01-793 Warszawa na zakup pionizatora LORI, siedziska profilowanego ortopedycznego dla dzieci i systemu SI do terapii tj.: szyny podsufitowe i dwustronne uchwyty.

- 10) **art. 35a ust. 1 pkt 8 ustawy** - dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej.

plan – 2.493.504 zł, wykonanie – 2.493.504 zł /dofinansowanie rocznego kosztu pobytu jednego uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej ze środków PFRON w roku 2024 wynosiło 33.696 zł/

Do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zalicza się uczestnictwo tych osób w warsztatach terapii zajęciowej.

Warsztat oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja przez warsztat powyższego celu odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania:

- a) umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej;
- b) psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

W roku 2024 terapią prowadzoną przez Warsztat objętych było **74** uczestników. W Powiecie Piaseczyńskim Warsztat funkcjonuje od 1996 r. Jest jedną z dwóch Placówek na terenie naszego powiatu, która stwarza osobom z niepełnosprawnością intelektualną i fizyczną możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej.

11) art. 10 b ust. 6 ustawy – porozumienia dotyczące pokrywania kosztów rehabilitacji uczestników warsztatów terapii zajęciowej.

„Powiat, którego mieszkańcy są uczestnikami rehabilitacji w warsztacie działającym na terenie innego powiatu, jest obowiązany do pokrycia kosztów rehabilitacji w odniesieniu do swoich mieszkańców, w części nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu, w wysokości i na zasadach określonych w porozumieniu zawartym z powiatem, na terenie, którego działa warsztat”. W roku 2024 koszty rehabilitacji, w części nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON określone były na nie mniej niż 10% tych kosztów.

Środki Powiatu na finansowanie kosztów działania Warsztatu Terapii Zajęciowej nieobjętych dofinansowaniem ze środków PFRON z przeznaczeniem na rehabilitację osób niepełnosprawnych w stosunku do mieszkańców Powiatu Piaseczyńskiego /71 osób/ ustalone zostały na poziomie 20 % tych kosztów, natomiast w stosunku do uczestników nie będących mieszkańcami naszego Powiatu /3 osoby/ na poziomie 10% i przedstawiały się następująco:

plan – 477.194 zł, wykonanie – 477.194 zł

/środki dla WTZ w Piasecznie z przeznaczeniem na pokrycie kosztów rehabilitacji łącznie dla 74 osób niepełnosprawnych, w tym w wysokości: **3.744 zł** przekazane przez Miasto Stołeczne Warszawa, zgodnie z zawartym porozumieniem w sprawie pokrywania kosztów rehabilitacji 1 uczestnika Warsztatu Terapii Zajęciowej w Piasecznie, będącego mieszkańcem Warszawy oraz w wysokości: **7.488 zł** przekazane przez Powiat Grójecki, zgodnie z zawartym porozumieniem w sprawie pokrywania kosztów rehabilitacji 2 uczestników Warsztatu w Piasecznie, będących mieszkańcami Powiatu Grójeckiego/.

plan – 26.228 zł, wykonanie – 26.227,50 zł

/środki dla obcych powiatów z tytułu zawartych porozumień w sprawie finansowania 10% kosztów działania Warsztatu Terapii Zajęciowej nieobjętych dofinansowaniem ze środków PFRON, z przeznaczeniem na rehabilitację osób niepełnosprawnych pochodzących z terenu Powiatu Piaseczyńskiego a będących uczestnikami terapii na terenie Miasta Stołecznego Warszawy - 1 osoba oraz uczestnikami terapii na terenie Powiatu Grójeckiego - 6 osób/.

2. Program „Aktywny Samorząd”.

W dniu 28 marca 2012 r., Uchwałą Nr 3/2012 Rada Nadzorcza PFRON zatwierdziła pilotażowy program „Aktywny samorząd”, zmieniony Uchwałą Nr 19/23 Rady Nadzorczej PFRON z dnia 29 września 2023 r., oraz Uchwałą Nr 7/2024 Rady Nadzorczej PFRON z dnia 19 czerwca 2024 r.

Program przewiduje powierzenie jego realizacji samorządom, które przyjęły zaproszenie i złożyły w tym zakresie oświadczenie oraz wystąpiły o przyznanie środków finansowych PFRON na realizację programu.

Głównym celem programu „Aktywny Samorząd” jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji. Program ma na celu umożliwienie samorządom aktywniejszego włączenia się w działania na rzecz integracji społecznej osób niepełnosprawnych, natomiast wsparcie przewidziane w programie uzupełnia plany ujęte w Powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i Powiatowych programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Do zadań samorządu powiatowego należał:

- nabór oraz weryfikacja formalna i merytoryczna wniosków;
- podejmowanie decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania wnioskowanej pomocy;
- obsługa administracyjno - finansowa zawartych umów;
- monitorowanie prawidłowości wykorzystania środków PFRON i realizacji celów programu przez beneficjentów pomocy;
- sprawozdawczość z realizacji programu;
- promocja i ewaluacja programu.

Warunkiem uczestnictwa samorządu powiatowego w programie jest nieposiadanie wymagalnych zobowiązań wobec PFRON, zaległości w obowiązkowych wpłatach na PFRON, oraz wymagalnych zobowiązań wobec ZUS i urzędu skarbowego oraz wobec organów i instytucji wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej. Przy czym w/w wymagania dotyczyły jednostki organizacyjnej samorządu powiatowego składającej wystąpienie o przyznanie środków PFRON na realizację programu oraz jednostki organizacyjnej samorządu powiatowego, wskazanej w porozumieniu, odpowiedzialnej za realizację programu.

Wysokość środków finansowych PFRON na realizację programu ustalana jest corocznie w planie finansowym PFRON. Podstawą przekazania środków na realizację programu jest umowa zawarta pomiędzy PFRON a samorządem powiatowym. Decyzję o podziale środków finansowych przeznaczonych na realizację poszczególnych obszarów programu oraz o podziale środków finansowych przeznaczonych na udzielanie dofinansowań przez samorządy powiatowe podejmuje PFRON.

W 2024 r. realizowane były następujące kierunki działań:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

1) *Obszar A – likwidacja bariery transportowej:*

- a) Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do samochodu;
- b) Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy;
- c) Zadanie 3 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy;
- d) Zadanie 4 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu.

2) *Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:*

- a) Zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania;
 - b) Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania;
 - c) Zadanie 3 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania;
 - d) Zadanie 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania;
 - e) Zadanie 5 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego.
- 3) **Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:**
- a) Zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;
 - b) Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;
 - c) Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;
 - d) Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;
 - e) Zadanie 5 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.
- 4) **Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.**
- 5) **Obszar E – pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej.**

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Na udzielanie dofinansowań w ramach realizacji poszczególnych obszarów programu, dla Powiatu Piaseczyńskiego łącznie przyznane zostały środki finansowe w wysokości: **1.240.089**, natomiast wydatki wykonane wyniosły: **768.420 zł**, w tym na realizację:

1. Modułu I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową w wysokości **801.686 zł**, z czego na realizację wydatków **525.551 zł**:
 - a) obszaru A – likwidacja bariery transportowej:
 - zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do samochodu.

Dofinansowanie otrzymało 10 osób na łączną kwotę: **119.369 zł**;

- zadanie 2 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy.

Dofinansowanie otrzymały 3 osoby osoba na łączną kwotę: **4.845 zł**;

- zadanie 3 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy.

Dofinansowanie otrzymała 1 osoba na łączną kwotę: **2.310 zł**;

b) obszaru B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania.

Dofinansowanie otrzymało 4 osób na łączną kwotę: **61.089 zł**;

- zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania.

Dofinansowanie otrzymała 1 osoba na łączną kwotę: **8.100 zł**;

- zadanie 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania.

Dofinansowanie otrzymało 6 osób na łączną kwotę: **34.158 zł**;

- zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego.

Dofinansowanie otrzymała 1 osoba na łączną kwotę: **1.215 zł**.

c) obszaru C - likwidacja barier w poruszaniu się:

- zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.

Dofinansowanie otrzymało 8 osób na łączną kwotę: **168.180 zł**;

- zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.

Dofinansowanie otrzymały 4 osoby na łączną kwotę: **10.612 zł**;

- zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne.

Dofinansowanie otrzymały 2 osoby na łączną kwotę: **48.400 zł**;

- zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego;

Dofinansowanie otrzymało 6 osób na łączną kwotę: **49.500 zł**;

- d) Obszaru D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Dofinansowanie otrzymało 4 osoby na łączną kwotę: **14.173 zł.**

- e) Obszar E – pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej.

Dofinansowanie otrzymało 9 osób na łączną kwotę: **3.600 zł**

2. Modułu II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, w wysokości: **438.403 zł** ogółem, z czego na realizację wydatków **242.869 zł:**

W ramach modułu II dofinansowano naukę na poziomie wyższym dla 43 osób.

Dofinansowanie obejmowało opłatę czesnego oraz dodatku na pokrycie kosztów kształcenia, przez co należy rozumieć dodatkowe wydatki związane z pobieraniem nauki, np. koszty zakwaterowania, dojazdów, dostępu do internetu, zakupu przedmiotów ułatwiających lub umożliwiających naukę, itp.

Łącznie w roku 2024 pomoc w ramach programu uzyskało **96** osób z niepełnosprawnościami.

Nadmieniam, że środki finansowe przeznaczone na udzielanie osobom niepełnosprawnym dofinansowania w ramach realizacji ww. programu nie są częścią budżetu powiatu. Środki na realizację programu są przyznawane przez PFRON i na podstawie umowy cywilnoprawnej przekazywane na rachunek bankowy, wydzielony wyłącznie dla tych środków. Mogą być przez Realizatora wykorzystane wyłącznie w celu dostarczenia pomocy finansowej osobom niepełnosprawnym, spełniającym warunki uczestnictwa w programie. Jednocześnie samorząd powiatowy nie jest zobowiązany do wniesienia jakiegokolwiek udziału finansowego w kosztach dofinansowania udzielanego osobie niepełnosprawnej.

Ponadto zgodnie z umową Nr AS3/000074/07/D w sprawie realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, Powiat Piaseczyński otrzymał dodatkowo środki finansowe na:

1. obsługę realizacji programu, w wysokości określonej na nie więcej niż 5% środków przekazanych ogółem, tj. w kwocie **62.004 zł;**
2. promocję programu, w wysokości określonej na nie więcej niż 1% środków przekazanych ogółem, tj. w kwocie **12.400 zł;**
3. ewaluację programu, w wysokości określonej na nie więcej niż 0,5% środków przekazanych ogółem, tj. w kwocie **6.200 zł.**

W ramach środków finansowych przekazanych przez PFRON na obsługę realizacji programu oraz na promocję i ewaluację programu, Realizator pokrywa wydatki rzeczowe i osobowe, związane z działaniami, na które środki te zostały przeznaczone.

3. Program „Samodzielność - Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie.

Podstawą prawną uruchomienia i realizacji programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie jest art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Pomoc w ramach Programu udzielana jest osobom posiadającym orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, bądź równoważne, ze schorzeniem narządu ruchu, uniemożliwiające poruszanie się bez użycia wózka, które w momencie składania wniosku nie ukończyły 65 roku życia.

Celem programu jest wzrost niezależności oraz ułatwienie aktywności zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych.

Dofinansowanie dotyczy dopłaty do zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych, znajdującego się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem.

Wysokość dofinansowania stanowi różnicę pomiędzy ceną mieszkania nabywanego i sprzedawanego, nie może być jednak większe niż równowartość iloczynu 15m² i wartości średniego wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych, ogłaszanej przez Bank Gospodarstwa Krajowego w programie „Mieszkanie na Start” na dany kwartał, w którym nabywane jest mieszkanie, obowiązującej dla lokalizacji mieszkania nabywanego.

Program realizowany będzie w latach 2022 – 2026, z tym że zawieranie umów z beneficjentami odbywać się będzie do dnia 31.12.2025 r., nie dłużej jednak niż do wyczerpania budżetu Programu.

Realizatorami Programu są samorządy powiatowe, które wyraziły chęć przystąpienia do jego realizacji. Samorząd powiatowy, który zamierzał przystąpić do realizacji Programu, składał do Oddziału PFRON oświadczenie o przystąpieniu do realizacji Programu oraz wystąpienie o przyznanie środków finansowych na jego realizację.

W ramach programu finansowane są także wydatki ponoszone na obsługę do wysokości 5% kwoty, na którą zawarta będzie umowa. Powierzenie realizacji Programu nastąpiło na podstawie wieloletniej umowy zawartej pomiędzy samorządem powiatowym a PFRON, która określiła obowiązki oraz uprawnienia stron.

Wnioski o dofinansowanie beneficjentów są rejestrowane i obsługiwane wyłącznie w formie elektronicznej w ramach Systemu Obsługi Wsparcia.

Na realizację Programu w latach 2022 – 2026 Powiat Piaseczyński otrzymał kwotę: **123.073 zł**, w tym na:

- realizację wniosków w ramach programu do wysokości 117.213 zł.,
- obsługę realizacji programu do wysokości 5.860 zł.

W roku 2024 zł nie było wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie w ramach programu.

4. Program „Samodzielność - Aktywność – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta.

Podstawą prawną uruchomienia i realizacji programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta jest art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Pomoc w ramach Programu udzielana jest osobom posiadającym orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, a w przypadku osób z dysfunkcją narządu słuchu także z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, bądź równoważne, które posiadają status absolwenta uzyskany w okresie 36 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku oraz osoby, które nie są absolwentami ale opuszczają rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka lub placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Celem programu jest wzrost niezależności oraz ułatwienie aktywności zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta.

W ramach dofinansowania pokrywane mogą być koszty wynajmu lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego spełniające indywidualne kryterium dostępności dla wnioskodawcy przez okres maksymalnie 36 miesięcy.

Dofinansowanie dotyczy wszystkich kosztów wymienionych w umowie najmu ponoszonych przez beneficjenta i ma charakter degresywny.

Program realizowany ma być bezterminowo, nie dłużej jednak niż do wyczerpania budżetu Programu.

Realizatorami Programu są samorządy powiatowe, które wyraziły chęć przystąpienia do jego realizacji. Samorząd powiatowy, który zamierzał przystąpić do realizacji Programu, składał do Oddziału PFRON oświadczenie o przystąpieniu do realizacji Programu oraz wystąpienie o przyznanie środków finansowych na jego realizację.

W ramach programu finansowane są także wydatki ponoszone na obsługę do wysokości 5% kwoty, na którą zawarta będzie umowa. Powierzenie realizacji Programu nastąpiło na podstawie wieloletniej umowy zawartej pomiędzy samorządem powiatowym a PFRON, która określa obowiązki oraz uprawnienia stron.

Wnioski o dofinansowanie beneficjentów są rejestrowane i obsługiwane wyłącznie w formie elektronicznej w ramach Systemu Obsługi Wsparcia.

Na realizację Programu Powiat Piaseczyński otrzymał kwotę: **163.506 zł**, w tym na :

- realizację wniosków w ramach programu do wysokości 155.720 zł.,
- obsługę realizacji programu do wysokości 7.786 zł.

W 2024 roku wpłynął 1 wniosek w ramach Programu, który nie wypełnił zasad programu wobec czego nie został objęty dofinansowaniem.

5. Program „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością” - Moduł I.

Pomoc w ramach Modułu I Programu udzielana jest obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, posiadającym jednocześnie dokument potwierdzający I lub II stopień niepełnosprawności, wydany w ramach ukraińskiego systemu orzekania o niepełnosprawności, a w przypadku jego braku przedkładającym oświadczenie o jego posiadaniu.

Pomoc ta jest udzielana w formie świadczenia na sfinansowanie Beneficjentom programu, wymaganego udziału własnego w zakupie lub naprawie wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie, wskazanych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie.

Wsparcie w ramach programu jest udzielane na działania od dnia 24 lutego 2022 r. a data zakończenia programu zostanie ustalona przez Radę Nadzorczą PFRON.

Realizatorami Programu w ramach Modułu I są samorządy powiatowe, które zgłosiły chęć przystąpienia do programu. Samorząd powiatowy, który zamierzał przystąpić do realizacji Modułu I Programu, składał do Oddziału PFRON zapotrzebowanie na środki potrzebne na jego realizację.

W ramach programu finansowane są także wydatki ponoszone na obsługę Modułu I do wysokości 2,5% środków przekazanych samorządom powiatowym na realizację programu.

Powierzenie realizacji Modułu I programu nastąpiło na podstawie umowy zawartej pomiędzy samorządem powiatowym a PFRON, która określa obowiązki oraz uprawnienia stron.

W roku 2024 nie było wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie w ramach programu.

IV. Zadania Powiatu z zakresu pomocy społecznej wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Do zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej należą, w szczególności:

1. opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
2. prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
3. przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
4. pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;

5. pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy, mającym trudności w integracji ze środowiskiem;
6. prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
7. realizacja usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej;
8. prowadzenie mieszkań treningowych lub wspomaganych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
9. prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
10. udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
11. szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
12. doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
13. podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
14. sporządzanie oceny zasobów w zakresie pomocy społecznej;
15. pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
16. prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
17. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
18. udzielanie cudzoziemcom pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.
19. zapewnienie utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzanie sprawozdawczości i przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

V. Zakres zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie z obszaru pomocy społecznej w roku 2024.

1. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Piaseczyńskim na lata 2022 – 2027.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem szczególnym, gdyż zawiera założenia polityki społecznej uwzględniające kompetencje samorządu powiatowego, ale też bierze pod uwagę przesłanki wynikające z sytuacji panującej na szczeblu gminnym. Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piaseczyńskiego został przygotowany na lata 2022-2027. Sygnalizuje problemy społeczne występujące w gminach wchodzących w skład powiatu i prezentuje rozwiązania o charakterze systemowym pozostające poza kompetencjami samorządu gminnego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2022-2027 jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy powiatu oraz eksperci.

Koordinowanie prac mających na celu opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2022-2027 należało do Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie. Zadaniem Zespołu, który współpracował z Dyrektorem w zakresie pozyskiwania danych wykorzystanych w dokumencie, była współpraca z właściwymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi w celu opracowania i przedłożenia Radzie Powiatu do zatwierdzenia dokumentu Strategii.

Opracowanie składa się z trzech zasadniczych części: wprowadzającej, analityczno-diagnostycznej i programowej. Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno - programowych) tworzenia dokumentu. Część analityczno-diagnostyczna zawiera informacje ogólne dotyczące powiatu oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w powiecie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających na terenie powiatu, bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet skierowanych do reprezentantów środowiska lokalnego.

Część programowa zawiera założenia polityki społecznej powiatu na najbliższe lata, ujęte w formie wizji, misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

Zgodnie z wymogami ustawy o pomocy społecznej zostały przedstawione ramy finansowe strategii, zawarta została prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu, prowadzenia monitoringu jego realizacji i ewaluacji.

Zgodnie z założeniami uchwalonej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych realizowane są działania mające na celu rozwiązywanie problemów społecznych w Powiecie Piaseczyńskim oraz poprawę jakości życia i zaspakajania potrzeb mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Realizacja celów strategicznych i operacyjnych określonych w dokumencie przewidziana została na lata 2022 – 2027.

2. Pomoc dla osób pełnoletnich opuszczających placówki, o których mowa w art. 88 ustawy o pomocy społecznej.

Usamodzielnienie to długotrwały proces wychowawczy, który wprowadza osobę usamodzielnianą do podjęcia samodzielnego życia. Proces usamodzielnienia formalnie rozpoczyna się na rok przed osiągnięciem pełnoletności przez wychowanka od wyznaczenia opiekuna procesu usamodzielnienia, którym może zostać osoba przez niego wskazana lub wyznaczona spośród pracowników PCPR, wspierająca go w programie usamodzielnienia. W zależności od sytuacji wychowanka proces usamodzielnienia może trwać do czasu osiągnięcia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

Osoba usamodzielniana we współpracy z opiekunem usamodzielnienia przygotowuje indywidualny program usamodzielnienia i przedkłada na miesiąc przed ukończeniem 18 roku życia Dyrektorowi PCPR w Piasecznie do zatwierdzenia. Określa on założenia, plany i terminy realizacji w zakresie uzyskania wykształcenia, podjęcia zatrudnienia, uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych, uzyskania przysługujących świadczeń, oraz obowiązki usamodzielnianego wychowanka. Program ten w trakcie jego realizacji może ulegać modyfikacji.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie obejmuje osoby usamodzielniane pomocą poprzez:

- 1) pracę socjalną (udzielanie porad, kierowanie do odpowiednich instytucji, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i konstruowaniu dokumentów, motywowanie do uzyskania wykształcenia i podnoszenia kwalifikacji, wspieranie w kontaktach z rodziną i środowiskiem lokalnym),
- 2) pomoc prawną;
- 3) pomoc psychologiczną;
- 4) pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki;
- 5) jednorazową pomoc pieniężną na usamodzielnienie;
- 6) pomoc rzeczową na zagospodarowanie;
- 7) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (ten rodzaj pomocy polega na umożliwieniu zamieszkania w mieszkaniu chronionym, poparcie wniosku o przydział mieszkania z zasobów gminy lub pomoc w zamieszkaniu w internacie);
- 8) pomoc w uzyskaniu zatrudnienia (ten rodzaj pomocy polega m.in. na wspieraniu wychowanka w zdobyciu kwalifikacji zawodowych, uzyskaniu stosownego do możliwości wykształcenia, zachęcaniu do udziału w kursach i szkoleniach, rejestracji w powiatowym urzędzie pracy jako osoba bezrobotna poszukująca pracy i korzystaniu z ofert pracy).

W procesie usamodzielnienia wychowanków opuszczających dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno - wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę oraz młodzieżowy ośrodek wychowawczy, podstawę prawną stanowią:

1. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
2. rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie ze zmianami wprowadzonymi rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 5 września 2023 r.;
3. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W ramach zadania realizowane były głównie wypłaty pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki oraz pomoc na usamodzielnienie dla pełnoletnich wychowanków w/w placówek. Wydatki wykonane w roku 2024 wyniosły: **31.039,37 zł**, w tym:

1. z tytułu wypłat pomocy na kontynuowanie nauki dla 7 osób: **25.528,37 zł**,
2. z tytułu wypłat pomocy na usamodzielnienie dla 1 osoby: **5.511 zł**,

3. Pomoc dla cudzoziemców

Podstawowym aktem prawnym regulującym udzielanie ochrony cudzoziemcom w Polsce jest obecnie ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Określa ona zasady, warunki i tryb udzielania cudzoziemcom ochrony w Polsce oraz organy właściwe w tych sprawach, korzystając z dorobku Konwencji dotyczącej statusu uchodźców, sporządzonej w Genewie dnia 28.07.1951 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 119, poz. 515 i 516) oraz Protokołu dotyczącego statusu uchodźców, sporządzonego w Nowym Jorku dnia 31.01.1967 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 119, poz. 517 i 518), z którymi jest zgodna.

Część polskiego prawa uchodźczego stanowią również przepisy prawa europejskiego w formie bezpośrednio stosowanych rozporządzeń oraz dyrektyw, których normy wdrożone są w ustawie.

Najważniejszą zasadą obowiązującą w prawie uchodźczym jest zasada niewydalania, która stanowi podstawę dla całego systemu międzynarodowej ochrony uchodźców. Oznacza ona zakaz cofnięcia lub wydalenia z terytorium państwa oraz zakaz odmowy przyjęcia na granicy osoby ubiegającej się o nadanie statusu uchodźcy, z wyjątkiem osoby, co do której istnieją podstawy, aby uznać ją za zagrażającą bezpieczeństwu państwa, lub która będąc skazana prawomocnym wyrokiem za szczególnie poważne zbrodnie stanowi niebezpieczeństwo dla społeczeństwa kraju przyjmującego. Kolejną istotną zasadą jest zasada poufności danych, która oznacza, że dane cudzoziemca nie mogą być udostępniane władzom oraz instytucjom publicznym kraju jego pochodzenia. Chodzi zwłaszcza o te dane, na podstawie których możliwe jest ustalenie, że postępowanie o nadanie statusu uchodźcy jest w toku lub zakończyło się, cudzoziemcowi nadano lub odmówiono nadania statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt tolerowany.

Status uchodźcy nadawany jest cudzoziemcowi, który na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem w kraju pochodzenia z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej nie może lub nie chce korzystać z ochrony tego kraju. Prześladowanie ze względu na swoją istotę lub powtarzalność musi stanowić poważne naruszenie praw człowieka (w szczególności tych praw, których

uchylenie jest niedopuszczalne) lub być kumulacją różnych działań czy zaniechań, stanowiących naruszenie praw człowieka. Status uchodźcy nadaje się wszystkim członkom najbliższej rodziny objętym wnioskiem o nadanie statusu uchodźcy, w tym małoletnim dzieciom towarzyszącym cudzoziemcowi i małżonkowi, jeśli wyraził na to zgodę na piśmie.

Ochrona uzupełniająca jest formą ochrony przyznawaną cudzoziemcowi, który nie spełnia warunków do nadania statusu uchodźcy, ale powrót do kraju pochodzenia może narazić go na rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy przez orzeczenie kary śmierci lub wykonanie egzekucji, tortury, niehumanitarne lub poniżające traktowanie albo karanie lub też poważne i zindywidualizowane zagrożenie dla życia lub zdrowia, wynikające z powszechnego stosowania przemocy wobec ludności cywilnej w sytuacji międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego i ze względu na to ryzyko nie może lub nie chce korzystać z ochrony kraju pochodzenia.

Pobyt tolerowany jest formą ochrony subsydiarną wobec statusu uchodźcy i ochrony uzupełniającej. Ustawa zawiera katalog przesłanek, które uniemożliwiają wydalenie cudzoziemca, odsyłając do *Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności* z 1950 r. w zakresie prawa do życia, prawa do wolności i bezpieczeństwa, zakazu tortur, zakazu niewolnictwa i pracy przymusowej, prawa do sprawiedliwego procesu, zakazu karania bez podstawy prawnej oraz do *Konwencji o prawach dziecka* z 1989 r.

Pobyt czasowy udzielony w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12.12.2013 r. o cudzoziemcach.

„1. Zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną udziela się cudzoziemcowi, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) przybywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywa na tym terytorium w celu połączenia się z rodziną i jest członkiem rodziny cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- a) (...),
- b) (...),
- c) w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy,
- d) w związku z udzieleniem mu ochrony uzupełniającej.”

Instytucją, z którą cudzoziemcy mają największy kontakt jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie, odpowiedzialne za opracowanie i realizację indywidualnych programów integracji (IPI). Realizacja IPI jest zadaniem administracji rządowej, które jest zlecone powiatom a koordynowane i nadzorowane przez Wojewodę.

Głównym zadaniem programów integracyjnych jest ułatwianie pokonywania przeszkód językowych, obyczajowych, materialnych i społecznych w codziennym funkcjonowaniu migranta oraz łagodzenie doznań związanych ze stanem i kondycją, które spowodowały przyznanie statusu uchodźcy, bądź ochronę uzupełniającą.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, w ramach IPI Centra Pomocy Rodzinie zobowiązane są m.in. do wspierania cudzoziemca w kontaktach ze środowiskiem lokalnym, pomocy w uzyskaniu przez niego mieszkania, pracy socjalnej z cudzoziemcem oraz wyznaczenie pracownika, który będzie realizatorem programu. IPI jest pisemną umową zawieraną pomiędzy osobą korzystającą z pomocy a PCPR, która określa wzajemne zobowiązania oraz sposób współdziałania, umożliwiającą pełną integrację.

W 2024 roku Indywidualnymi Programami Integracji zostało objęte **63 rodziny**, którym Decyzją Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców nadano status uchodźcy, udzielono ochrony uzupełniającej na terytorium RP.

Osoby objęte programami to obywatele: Rosji, Białorusi, Afganistanu, Ukrainy oraz Jemenu.

Świadczeniami pieniężnymi na częściowe pokrycie kosztów utrzymania oraz naukę języka polskiego obejmowano łącznie **99 osób, w tym 23 dzieci**.

Planowane wydatki wyniosły **535.354 zł**.

Wydatki wykonane wyniosły **535.354 zł**.

W 2024 r. opracowano i realizowano **7** programów integracyjnych dla rodzin, którym decyzją Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców nadano na terytorium Rzeczypospolitej status uchodźcy oraz **56** programów dla rodzin, którym udzielono ochrony uzupełniającej na terytorium RP.

Cudzoziemcy kierowani byli przez PCPR na bezpłatne kursy nauki języka polskiego, organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Piasecznie, Fundację Polskie Forum Migracyjne w Warszawie oraz w Centrum Integracji Społecznej w Piasecznie, ul. Fabryczna 2 dla osób rosyjskojęzycznych.

Cudzoziemcy podczas trwania programów oraz po ich zakończeniu mogą korzystać ze świadczeń publicznej służby zdrowia. Umożliwia im to rejestracja w Powiatowym Urzędzie Pracy, jako osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku. W roku 2024 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie opłacało składkę na ubezpieczenie zdrowotne dla osób, które osiągnęły wiek poprodukcyjny i nie mogły być zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piasecznie. Wpłacono łącznie 9 składek na kwotę **810 zł**.

Ponadto cudzoziemcy realizujący indywidualne programy integracji objęci są świadczeniami rodzinnymi, zasiłkami stałymi, okresowymi i celowymi, świadczeniami wychowawczymi 800 plus, dodatkami mieszkaniowymi oraz pomocą rzeczową świadczonymi przez Ośrodki Pomocy Społecznej. Ośrodki opłacają także dzieciom cudzoziemskim realizującym obowiązek szkolny bezpłatne obiady w szkołach. Szkoły do których uczęszczają dzieci zapewniają dodatkowe zajęcia pozalekcyjne, głównie z języka polskiego.

Cudzoziemcy realizujący programy integracyjne mają prawo do ubiegania się w gminach, na terenie których zamieszkują o lokale socjalne z zasobów gminy.

Problem stanowi regularna nauka języka polskiego, ponieważ aktualnie niewiele fundacji posiada środki finansowe na organizowanie kursów językowych.

Praca socjalna z klientem wymaga dużej elastyczności, tzn. dostosowania metod, technik i sposobów zaspakajania potrzeb naszych beneficjentów w zależności od sytuacji, ale w granicach gwarantujących zachowanie założonego celu.

Pracownicy Centrum w trakcie swojej pracy z cudzoziemcami starają się zachować względną zgodność między potrzebami i oczekiwaniami tej określonej grupy klientów a oferowanym zakresem i jakością udzielanej pomocy.

4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Stosownie do zapisów ustawy o pomocy społecznej Starosta przy pomocy PCPR sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej działających na terenie powiatu.

Placówki Pomocy społecznej znajdujące się w nadzorze PCPR w Piasecznie oraz zakres realizowanych zadań:

4.1. Domy pomocy społecznej:

- 1) **Dom Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii** - dla osób przewlekłe psychicznie chorych oraz osób przewlekłe somatycznie chorych.

limit miejsc – 400,

liczba osób przebywających wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. – 389.

liczba pracowników: 281 osób, liczba etatów: 267.

- 2) **Dom Pomocy Społecznej w Konstancinie – Jeziornie** - dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie.

limit miejsc – 122,

liczba osób przebywających na dzień 31 grudnia 2024 r. - 111

liczba pracowników: 112 osób, liczba etatów: 105,38.

- 3) **Niepubliczny Dom Pomocy Społecznej w Robercinie** - dla przewlekle psychicznie chorych kobiet. Dom prowadzony jest przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi.

limit miejsc – 70,

liczba osób przebywających na dzień 31 grudnia 2024 r. - 66

liczba pracowników: 34 osoby, liczba etatów: 33,5

- 4) **Niepubliczny Dom Pomocy Społecznej - Dom Artystów Weteranów Scen Polskich w Konstancinie – Jeziornie**, dla osób w podeszłym wieku. Dom prowadzony jest przez Związek Artystów Scen Polskich ZASP – Stowarzyszenie,

limit miejsc – 50,

liczba osób przebywających na dzień 31 grudnia 2024 r. - 31

liczba pracowników: 53 osoby, liczba etatów 39,50.

Osoba wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogąca samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych może zostać umieszczona w domu pomocy społecznej. Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających.

Decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje Starosta Powiatu prowadzącego dom. Natomiast decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla miejsca zamieszkania osoby kierowanej. Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do

wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania, ustalonego przez Starostę i ogłoszonego w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej ustala Starosta i ogłasza w dzienniku urzędowym danego województwa w terminie do dnia 31 marca danego roku.

Średni miesięczny koszt utrzymania w domu pomocy społecznej zgodnie z art. 6 ust. 15 ustawy o pomocy społecznej oznacza: „kwotę rocznych kosztów działalności domu wynikającą z utrzymania mieszkańców, z roku poprzedniego, bez kosztów inwestycyjnych i wydatków na remonty, powiększoną o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzieloną przez liczbę miejsc, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby mieszkańców w poszczególnych miesiącach roku poprzedniego w domu”.

W roku 2024 zgodnie z Zarządzeniem Nr 14/ORG/2024 Starosty Piaseczyńskiego z dnia 8 lutego 2024 r., średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Piaseczyńskiego kształtował się następująco:

Nazwa i adres Domu Pomocy Społecznej	Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca	Typ domu
Dom Pomocy Społecznej 05-530 Góra Kalwaria ul. Szpitalna 1	7.360 zł	dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz osób przewlekle somatycznie chorych
Dom Pomocy Społecznej 05-510 Konstancin - Jeziorna ul. Potulickich 1	8.965 zł	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie
Niepubliczny Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Siostr Franciszkanek Rodziny Maryi w Robercinie, ul. Gościniec 32, 05-503 Głusków	6.067 zł	dla kobiet przewlekle psychicznie chorych
Niepubliczny Dom Pomocy Społecznej - Dom Artystów Weteranów Scen Polskich Konstancin – Jeziorna, ul. Pułaskiego 6	8.630 zł	dla osób w podeszłym wieku

Do ponoszenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej zobowiązani są w kolejności:

- mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% swojego dochodu;
- małżonek, zstępni przed wstępnymi, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium na osobę samotnie gospodarującą lub na osobę w rodzinie;
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej, w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca bądź małżonka, bądź zstępnych przed wstępnymi.

Powiat prowadzący Dom, wydaje decyzje ustalające odpłatność za pobyt w Domu dla osób skierowanych i umieszczonych przed dniem 1 stycznia 2004 r. Pobyt tych mieszkańców dotowany jest również z budżetu Wojewody.

W roku 2024 stosownie do zapisów ustawy o pomocy społecznej wydano:

- 1) 175 decyzji dotyczących odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej;
- 2) 80 decyzji w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej, w tym: 34 decyzje dla osób z terenu naszego powiatu oraz 46 decyzji dla osób z terenu innych powiatów.

Wszystkie domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie naszego Powiatu świadczą usługi na poziomie obowiązującego standardu, który określony jest w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej.

Powiat Piaseczyński posiada w związku z tym zezwolenia Wojewody na prowadzenie placówek na czas nieokreślony.

W roku 2024 zgodnie z art. 87 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego powiat, który prowadzi lub zleca prowadzenie ponadgminnych domów pomocy społecznej, otrzymuje dotacje celowe z budżetu państwa. Dotacja przysługuje powiatowi, który prowadzi lub zleca prowadzenie domu, w którym przebywają mieszkańcy przyjęci do tego domu przed dniem 1 stycznia 2004 r., a także powiatowi, który przyjmuje do domu osoby ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem.

Ogólna kwota dotacji otrzymanej z budżetu Wojewody w roku 2024 dla domów pomocy społecznej naszego powiatu wynosiła: **10.450.000 zł.**

W roku 2024 zgodnie z Aneksem Nr 1/2024 zawartym w dniu 25 stycznia 2024 r. do umowy Nr 1/2005 zawartej w dniu 25 lutego 2005 r., Powiat Piaseczyński udzielił Zgromadzeniu Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Warszawie, na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Robercinie, ul. Gościniec 32, 05-503 Głusków, dotacji na jednego mieszkańca w wysokości **3.212 zł** miesięcznie w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r., tj. w skali roku: **908.996 zł**.

Przyznana kwota dotacji obejmuje mieszkanki przyjęte do domu pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r., oraz ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem, tj.:

- 25 mieszkank od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 stycznia 2024 r.
- 24 mieszkanki od dnia 1 lutego 2024 r. do dnia 31 sierpnia 2024 r.
- 23 mieszkanki od dnia 1 września 2024 r. do dnia 30 listopada 2024 r.
- 21 mieszkank od dnia 1 grudnia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r.

Dotacja została wykorzystana całkowicie i zgodnie z przeznaczeniem.

Ponadto w roku 2024 zgodnie z Aneksem Nr 1/2024 zawartym w dniu 25 stycznia 2024 r. do umowy Nr 1/2005 zawartej w dniu 25 lutego 2005 r., Powiat Piaseczyński udzielił Związkowi Artystów Scen Polskich ZASP – Stowarzyszenie w Warszawie, na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej – Domu Artystów Weteranów Scen Polskich w Konstancinie – Jeziornie, ul. Pułaskiego 6, dotacji na jednego mieszkańca w wysokości: **5.000 zł** miesięcznie w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 stycznia 2024 r.

Jednocześnie Uchwałą Nr 370/7/23 Zarządu Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 11 grudnia 2023 r. uchwalono ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadania z zakresu pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku na terenie Powiatu Piaseczyńskiego. Konkurs ofert został ogłoszony w dniu 12 grudnia 2023 r. w sposób określony przez art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W wyniku przeprowadzenia postępowania konkursowego dokonano wyboru oferty Związku Artystów Scen Polskich ZASP – Stowarzyszenie, z siedzibą w Warszawie, Al. Ujazdowskie 45 na realizację zadania z zakresu pomocy społecznej pod nazwą: „Prowadzenie Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku na terenie Powiatu Piaseczyńskiego” w latach 2024 – 2028.

W wyniku dokonanego wyboru oferty Umową Nr 1/2024 z dnia 29 stycznia 2024 r. o realizację zadania publicznego, o którym mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie pod tytułem: „Prowadzenie

domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku na terenie Powiatu Piaseczyńskiego” przyznano Związkowi Artystów Scen Polskich ZASP – Stowarzyszenie, z siedzibą w Warszawie, Al. Ujazdowskie 45 dotację na realizację zadania, na okres od 1 lutego 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. w łącznej wysokości **55.000 zł**.

Ostateczne rozliczenie dotacji zgodnie z w/w Umową za rok 2024 dokonane zostało na podstawie informacji o aktualnej liczbie mieszkańców przyjętych do Domu Pomocy Społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r. i faktycznie w nim przebywających w okresie od 1 lutego 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. oraz wysokości dotacji otrzymanej na ten cel z budżetu państwa.

Przyznana kwota dotacji wynosiła **5.000 zł** miesięcznie i obejmowała mieszkańców przyjętych do domu pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r., oraz ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem, tj.: 1 mieszkaniec w okresie od dnia 1 lutego 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r.

Dotacja została wykorzystana całkowicie i zgodnie z przeznaczeniem.

W roku 2024 Powiat Piaseczyński otrzymał dotację celową w łącznej wysokości **3.123.018 zł** ogółem, z przeznaczeniem na dofinansowanie w roku 2024 wynagrodzeń wraz z pochodnymi od tych wynagrodzeń dla wszystkich pracowników zatrudnionych w domach pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego, w ramach rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024 – 2027”, ustanowionego Uchwałą Nr 62 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. (M.P. poz. 505).

Program był finansowany z dotacji celowej z budżetu państwa i miał na celu wsparcie kadr pomocy społecznej, tj.: pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub na ich zlecenie, realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, w związku z ogromnym zakresem ich obowiązków i wymagany w tych zawodach poziomem kompetencji własnych i umiejętności interpersonalnych, nieporównywalnym z innymi zawodami, jak również wykształceniem, w tym kwalifikacjami specjalistycznymi oraz pozyskiwanymi przez okres wielu lat tzw. specjalizacji w zawodach pomocowych.

Dodatek motywacyjny w roku 2024 przysługiwał pracownikom zatrudnionym w ramach umowy o pracę w wysokości **1.000 zł brutto** miesięcznie, proporcjonalnie do wymiaru zatrudnienia, za okres faktycznie wykonywanej pracy, za który przysługuje

wynagrodzenie, z wyjątkiem okresów czasowej niezdolności do pracy, w okresie od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

Podział i wykorzystanie środków w 2024 r. przedstawiał się następująco:

Lp.	Dom Pomocy Społecznej	Wysokość dotacji na wypłatę dodatków motywacyjnych ogółem w zł	Kwota wydatkowanych środków z dotacji na wypłatę dodatków motywacyjnych ogółem w zł	Liczba pracowników, którym wypłacono dodatki motywacyjne osoby/etaty
1.	Dom Pomocy Społecznej im. Waleriana Łukasińskiego w Górze Kalwarii, ul. Szpitalna 1	1.864.926,00	1.787.453,70	272/259
2.	Dom Pomocy Społecznej w Konstancinie – Jeziornie, ul. Potulickich 1	740.000,00	708.275,47	107/103,38
3.	Dom Pomocy Społecznej w Robercinie	262.500,00	234.440,00	36/36
4.	Dom Artystów Weteranów Scen Polskich w Konstancinie - Jeziornie	255.592,00	252.699,30	41/40
Razem:		3.123.018	2.982.868,47	456/438,38

4.2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Pęcherach.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Pęcherach prowadzony jest przez Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w drodze rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na zlecenie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej, zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Placówka jest ośrodkiem wsparcia pobytu dziennego przeznaczonym dla 45

osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej (typ B i C).

Środowiskowy Dom Samopomocy w Pęcherach umożliwia osobom niepełnosprawnym po ukończeniu obowiązku nauki i uzyskaniu pełnoletności, aktywne uczestnictwo w życiu społecznym oraz zapewnia dostęp do specjalistycznych usług świadczonych przez ośrodki wsparcia dziennego. Ponadto przyczynia się do aktywizacji i podniesienia jakości życia osób narażonych na wykluczenie społeczne wskutek długotrwałej choroby i niepełnosprawności.

Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Usługi świadczone przez Środowiskowy Dom Samopomocy w 2024 r. obejmowały w szczególności:

- 1) trening funkcjonowania w życiu codziennym;
- 2) trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów;
- 3) treningów umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się (w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej);
- 4) trening umiejętności spędzania czasu wolnego;
- 5) trening kulinarny
- 6) poradnictwo psychologiczne;
- 7) pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych;
- 8) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych;
- 9) terapia ruchowa;
- 10) zajęcia w pracowni komputerowej;
- 11) zajęcia w pracowni artystycznej;
- 12) zajęcia w pracowni muzyczno-teatralnej;
- 13) zajęcia w pracowni ogrodniczej.

Realizacja niezbędnej opieki w trakcie dnia świadczona była w postaci pomocy przy posiłkach oraz przy toalecie zgodnie z indywidualnymi potrzebami uczestników. Osoby niezdolne do samodzielnego przemieszczania się były wspierane w poruszaniu po Ośrodku.

Środowiskowy Dom Samopomocy świadczył we własnym zakresie usługi transportowe samochodem dostosowanym do przewozu dwóch wózków inwalidzkich zakupionym w październiku 2022 r.

W 2024 roku zakładane cele i plany dotyczące pracy z uczestnikami osiągnięto w stopniu zadawalającym. Uczestnicy zwiększyli swoją samodzielność. Podczas treningów nabyli nowe umiejętności praktyczne przydatne w ich codziennym życiu. Poprawili swoje umiejętności komunikacyjne i interpersonalne. Korzystali z terapii w pracowniach: kulinarnej, komputerowej, ogrodniczej, artystycznej, muzyczno-teatralnej, rzemieślniczej. Zajęcia prowadzono w sposób zindywidualizowany celem dostosowania poziomu do możliwości poszczególnych uczestników. Uczestnicy brali udział w kursie pomocy kuchennej. Zapewniono im wsparcie psychologiczne w ramach regularnych spotkań, indywidualnych oraz zajęć grupowych. Mogli oni korzystać również ze wsparcia psychologa w trudnych sytuacjach. Zorganizowano wyjazdy poza placówkę mające aspekt turystyczny i integracji społecznej oraz na hipoterapię. W ramach wspierania duchowości osób z niepełnosprawnością organizowano pielgrzymki oraz modlitwy. Uczestnicy brali również udział w wydarzeniach poza placówką. Współpracowano z ich rodzinami w celu ogarnięcia uczestników całościowym wsparciem i opieką. W ciągu roku udało się pozyskać nowych uczestników. Placówkę promowano poprzez kiermasze i udział w wydarzeniach.

Stan zatrudnienia w Placówce na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosił 16 osób na 13,75 etatu.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. uczestnikami Środowiskowego Domu Samopomocy było łącznie 45 osób. Decyzje kierujące dla domu typu B wystawione zostały dla 34 osób a dla domu typu C – 11 osób. 28 osób kwalifikowało się do programu „Za życiem”

W roku 2024 Powiat Piaseczyński przekazał dotację w łącznej wysokości: **1.375.716,08 zł** na prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Pęcherach.

Zgodnie z art. 51c ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej miesięczną kwotę dotacji z budżetu państwa na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia ośrodka wsparcia ustala Wojewoda jako iloczyn aktualnej liczby osób korzystających z usług w tych ośrodkach oraz średniej miesięcznej wojewódzkiej kwoty dotacji na jednego uczestnika. Średnia miesięczna kwota dotacji na jednego uczestnika w środowiskowym domu samopomocy w roku 2024 wynosiła 2.250,40 zł, tj.: w skali roku: **1.170.828,80 zł**.

Przyznana kwota dotacji obejmowała uczestników faktycznie korzystających z usług środowiskowego domu samopomocy z aktualną decyzją o skierowaniu do ŚDS tj.: według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. 45 osób.

W odniesieniu do realizacji działania 3.2 kompleksowego programu wsparcia rodzin „Za życiem”, ustanowionego uchwałą Nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r., mając na uwadze realizację zadania, o którym mowa w art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, podwyższona kwota dotacji na jednego uczestnika środowiskowego domu samopomocy ze spectrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi wynosiła nie więcej niż 30% średniej miesięcznej wojewódzkiej kwoty dotacji na jednego uczestnika, tj.: 675,12 zł.

W/w przyznana kwota dotacji obejmowała uczestników zakwalifikowanych do podwyższonej dotacji faktycznie korzystających z usług środowiskowego domu samopomocy z aktualną decyzją o skierowaniu do ŚDS. Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. 28, tj.: w skali roku **204.887,28 zł**.

Przekazana dotacja została wykorzystana całkowicie i zgodnie z przeznaczeniem.

W oparciu o Umowę zawartą w dniu 5 września 2024 r. oraz Aneks do Umowy zawarty w dniu 28 listopada 2024 r. Powiat przekazał Katolickiemu Stowarzyszeniu Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Warszawie środki finansowe w formie dotacji celowej w wysokości **90.483 zł** ogółem, z przeznaczeniem na dofinansowanie w roku 2024 wynagrodzeń wraz z pochodnymi od tych wynagrodzeń dla wszystkich pracowników zatrudnionych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Pęcherach, w postaci dodatku motywacyjnego, w ramach rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024 – 2027”, ustanowionego Uchwałą Nr 62 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. (M.P. poz. 505).

Program był finansowany z dotacji celowej z budżetu państwa i miał na celu wsparcie kadr pomocy społecznej, tj.: pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub na ich zlecenie, realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, w związku z ogromnym zakresem ich obowiązków i wymagany w tych zawodach poziomem kompetencji własnych i umiejętności interpersonalnych, nieporównywalnym z innymi zawodami, jak również wykształceniem, w tym kwalifikacjami specjalistycznymi oraz pozyskiwanymi przez okres wielu lat tzw. specjalizacji w zawodach pomocowych.

Dodatek motywacyjny w roku 2024 przysługiwał pracownikom zatrudnionym w ramach umowy o pracę w wysokości **1.000 zł brutto** miesięcznie, proporcjonalnie do wymiaru zatrudnienia, za okres faktycznie wykonywanej pracy, za który przysługuje wynagrodzenie, z

wyjątkiem okresów czasowej niezdolności do pracy, w okresie od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

Środki finansowe na wypłatę dodatku motywacyjnego dla pracowników Środowiskowego Domu Samopomocy w Pęcherach spełniających warunki określone w rządowym programie od lipca do grudnia 2024 r. wypłacone zostały dla 16 (13,75 etatu).

Niewykorzystane środki w łącznej wysokości **2.867,78 zł** wynikające ze zwolnień lekarskich pracowników, zostały zwrócone na rachunek Powiatu w dniu 9 stycznia 2025 r.

Dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

4.3. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Górze Kalwarii.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Górze Kalwarii zlokalizowany jest w Górze Kalwarii, przy ul. Ks. Sajny 2A. Ośrodek prowadzi dodatkowo cztery Punkty Interwencji Kryzysowej:

- od 2019 r. na terenie Gminy Lesznowola, w lokalu przy ul. Górskiego 4a, w Mrokwie. Osoby mieszkające na terenie gminy Lesznowola i Gminy Tarczyn mają dzięki temu możliwość korzystania z pomocy psychologicznej bliżej miejsca zamieszkania.
- od 2020 r. na terenie Gminy Piaseczno, w lokalu przy ul. Kościuszki 9, w Piasecznie.
- od 2021 r. na terenie Gminy Piaseczno, w lokalu przy ul. Szkolnej 20 w Piasecznie.
- Od 2022 r. na terenie Gminy Konstancin – Jeziorna przy ul. Wilanowskiej 1 w Konstancinie – Jeziornie.

Ze względu na duże zapotrzebowanie na pomoc psychologiczną dla osób w trudnej sytuacji uruchamiane są kolejne punkty, w których osoby potrzebujące mogą liczyć na wsparcie i z łatwością mogą dotrzeć.

Zatrudnienie w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiło: 45 osób.

Głównym zadaniem Ośrodka jest pomoc osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności:

- ofiarom przemocy;
- osobom stosującym przemoc, mającym trudności emocjonalne, problemy z kontrolowaniem zachowań agresywnych;
- osobom doświadczającym różnego rodzaju kryzysów;

- osobom z problemami uzależnień i współuzależnionym;
- osobom przeciążonym psychicznie, obarczonym następstwami wielu trudnych zdarzeń, żyjącym w stanie przewlekłego stresu;
- osobom wykluczonym społecznie oraz zagrożonym wykluczeniem społecznym a także osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością;
- osobom starszym i samotnym;
- dzieciom i młodzieży doświadczającym kryzysu psychicznego;
- rodzicom mającym problemy wychowawcze z dziećmi.

Ośrodek jest placówką otwartą, czyli przyjmującą wszystkie osoby doświadczające kryzysu w możliwie najszybszym czasie, bez skierowania, bez ograniczeń rejonizacją oraz bez wymogu posiadania ubezpieczenia. Zapewniającą nieodpłatną specjalistyczną pomoc psychologiczną, terapeutyczną, psychiatryczną i prawną.

Ponadto stosownie do art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy prowadzenie specjalistycznego poradnictwa.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej jest jednostką specjalistycznego poradnictwa świadczącą specjalistyczną pomoc dla rodzin i mieszkańców Powiatu Piaseczyńskiego znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, bez względu na dochód, w szczególności w postaci poradnictwa prawnego, psychologicznego i rodzinnego.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej jest wpisany do rejestru jednostek specjalistycznego poradnictwa województwa mazowieckiego pod poz. 59.

W 2024 roku specjaliści Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej objęli pomocą łącznie 3046 osób. Zgłaszane problemy dotyczyły głównie:

- 1) kryzysów rodzinnych;
- 2) uzależnień;
- 3) przemocy domowej;
- 4) kryzysów szkolnych;
- 5) choroby własnej i bliskich;
- 6) tendencji samobójczych i stanów po próbie samobójczej;
- 7) problemów wychowawczych;

Według statystyki prowadzonej przez Ośrodek w roku 2024 liczba osób dotkniętych przemocą domową, które skorzystały w nim z pomocy wynosiła 406 osób, w tym 276 kobiet, 84 mężczyzn i 46 dzieci. Pracownicy POIK założyli w stosunku do 20 osób Niebieskie Karty.

W roku 2024 łącznie 558 osób dotkniętych przemocą objętych zostało pomocą w formie poradnictwa:

- psychologicznego – 406 osób;
- prawnego – 69 osób;
- socjalnego – 37 osób;
- psychiatra – 46 osób.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej jest placówką, która na terenie Powiatu realizuje zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Uchwałą Nr III/6/24 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 27 czerwca 2024 r. został przyjęty Program Korekcyjno - Edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Piaseczyńskim na lata 2024-2028.

Jednym z głównych założeń programu jest pomoc dla sprawców przemocy w celu zaprzestaniu jej stosowania poprzez edukację mającą na celu:

- uświadomienie czym jest przemoc,
- uzyskanie świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich,
- rozpoznanie sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe,
- opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającemu użyciu siły i przemocy,
- nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji,
- naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych,
- naukę umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć.

Uchwałą Nr V/12/24 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 12 września 2024 r. został przyjęty Powiatowy Program Psychologiczno - Terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Piaseczyńskim na lata 2024-2030.

Głównym celem Programu jest utrwalenie zmian i zachowań nabytych w trakcie oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych, a w konsekwencji zaprzestanie stosowania przemocy domowej w rodzinie. Celem Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez nabycie wiedzy i umiejętności alternatywnych zachowań oraz kształtowania nowego stylu życia, bez zachowań przemocowych, kształtowanie relacji opartych na wzajemnym szacunku.

Uchwałą Nr V/11/24 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 12 września 2024 r. został przyjęty Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Piaseczyńskim na lata 2024-2030.

Program zakłada, że przez realizację jego zadań zostaną osiągnięte cztery cele szczegółowe:

- 1) zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,;
- 2) zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej;
- 3) zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową;
- 4) podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Zakłada się, że Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Piaseczyńskim na lata 2024-2030 będzie stanowił interdyscyplinarną strategię działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej, realizowaną przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie, zarówno na poziomie gmin jak i powiatu. Ze względu na interdyscyplinarny charakter Programu oraz szerokie spektrum celów i zadań zaplanowanych na poziomie ogólnym, umożliwiającą dostosowanie podejmowanych działań do lokalnych potrzeb, cele Programu realizowane będą w formie pracy ciągłej przez cały okres realizacji Programu.

Pracownicy Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej objęci byli rządowym programem „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024 – 2027”, ustanowionego Uchwałą Nr 62 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. (M.P. poz. 505).

Ośrodek otrzymał środki finansowe w formie dotacji celowej w wysokości **238.572 zł** ogółem, z przeznaczeniem na dofinansowanie w roku 2024 wynagrodzeń wraz z pochodnymi od tych wynagrodzeń dla pracowników zatrudnionych w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej Środowiskowym, w postaci dodatku motywacyjnego, w ramach Programu.

Program był finansowany z dotacji celowej z budżetu państwa i miał na celu wsparcie kadr pomocy społecznej, tj.: pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub na ich

zlecenie, realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, w związku z ogromnym zakresem ich obowiązków i wymagany w tych zawodach poziomem kompetencji własnych i umiejętności interpersonalnych, nieporównywalnym z innymi zawodami, jak również wykształceniem, w tym kwalifikacjami specjalistycznymi oraz pozyskiwanymi przez okres wielu lat tzw. specjalizacji w zawodach pomocowych.

Dodatek motywacyjny w roku 2024 przysługiwał pracownikom zatrudnionym w ramach umowy o pracę w wysokości **1.000 zł brutto** miesięcznie, proporcjonalnie do wymiaru zatrudnienia, za okres faktycznie wykonywanej pracy, za który przysługuje wynagrodzenie, z wyjątkiem okresów czasowej niezdolności do pracy, w okresie od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

Środki finansowe na wypłatę dodatku motywacyjnego dla pracowników spełniających warunki określone w rządowym programie od lipca do grudnia 2024 r. wypłacone zostały dla 48 osób (40,05 etatu).

Niewykorzystane środki w łącznej wysokości **2.243,47 zł** wynikające z rozliczenia absencji chorobowych zostały zwrócone do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

VI. Zadania powiatu z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej Starosta wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Do zakresu działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie należą wszystkie sprawy z zakresu pieczy zastępczej niezastrzeżone na rzecz innych podmiotów:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;

- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia;
 - b) specjalistycznego poradnictwa;
- 8) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- 9) wprowadzanie danych do centralnego rejestru pieczy zastępczej, ich aktualizowanie i usuwanie;
- 10) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej albo centrum usług społecznych dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 11) finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;

- 12) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 13) realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;

VII. Zakres zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, z obszaru wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w roku 2024.

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej Starosta wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy m.in.:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 5) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 6) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 7) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;

- 8) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 9) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 10) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 11) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 12) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 13) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą;
- 14) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 15) zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 16) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- 17) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- 18) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 19) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki,

w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

20) Wprowadzanie danych do Centralnego Rejestru Pieczy Zastępczej

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na mocy Zarządzenia Starosty Piaseczyńskiego z dnia 30 września 2011 r. w naszym Powiecie wyznaczone zostało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, co zgodnie z zapisami ustawy oznacza, że w Centrum utworzony został Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej. Z uwagi na zakres zadań nałożony na Organizatora pieczy zastępczej, w ramach „Zespołu” powołani są koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, którzy obejmują opieką rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka. Pod opieką jednego koordynatora w roku 2024 mogło przebywać do 15 rodzin zastępczych.

Do głównych zadań koordynatora należy, m.in.:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowywanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- 3) udział w dokonywaniu okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- 4) udział w dokonywaniu oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzanej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy;
- 5) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- 6) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 7) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 8) opiniowanie na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej powództw wytaczanych przez dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych;
- 9) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;

10) udział w posiedzeniach Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych;

11) wykonywanie innych czynności mających wpływ na efektywne udzielanie pomocy i wsparcie dzieci, rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

Koordynator zatrudniany jest przez Organizatora a swoją pracę wykonuje w ramach stosunku pracy, w systemie zadaniowego czasu pracy, lub na podstawie umowy o świadczenie usług, funkcjonującej analogicznie do umowy zlecenia.

W roku 2024 zatrudnionych w PCPR było 11 koordynatorów obejmujących stałą opieką wszystkie funkcjonujące rodziny zastępcze w każdym miesiącu. Rodziny te wymagały szczególnego i długofalowego wsparcia i pomocy, w tym psychologicznej, reedukacyjnej, rehabilitacyjnej oraz organizowania zajęć terapeutycznych.

Koordynatorzy otoczyli rodziny wsparciem, zbudowali z nimi więź oraz podejmowali wspólne działania w celu przezwyciężenia pojawiających się trudności, które bardzo często są konsekwencją trudnej historii życia dziecka. Współpracowali także ze specjalistami z zewnątrz - pedagogami i psychologami szkolnymi, nauczycielami, pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej, asystentami rodziny, kuratorami zawodowymi i społecznymi w zakresie wsparcia dziecka i rodziny, w celu właściwego planowania działań pomocowych.

Wszyscy koordynatorzy wspólnie z rodzinami zastępczymi opracowywali i aktualizowali każdemu dziecku tzw. Plan Pomocy Dziecku i wspólnie go realizowali.

Koordynatorzy złożyli sprawozdania z efektów swojej rocznej pracy. Zwracali w nich uwagę w szczególności na problemy występujące w rodzinach związane m.in. z problemami emocjonalnymi, rozwojowymi i edukacyjnymi u dzieci oraz współpracę rodzin zastępczych z rodziną biologiczną dziecka.

Za każdy kwartał roku 2024 koordynatorzy sporządzali kartę czasu pracy oraz raport pracy z rodziną zastępczą, który uwzględniał:

- bieżące problemy rodziny i dzieci;
- sytuacja opiekuńczo - wychowawczą;
- sytuację szkolno - wychowawczą;
- sytuację zdrowotną
- sytuację materialno - bytową;
- relacje z rodzicami dziecka;
- realizację planu pomocy dziecku;
- motywowanie do spotkań ze specjalistami oraz ułatwienie dostępu do nich;

- informacje na temat współpracy ze środowiskiem lokalnym (ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organami społecznymi)
- uwagi własne i zamierzenia w zakresie podjętych działań.

W związku z Uchwałą Nr 63 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027” (M.P.poz.504) Powiat Piaseczyński otrzymał dotację celową w wysokości **14.213,40 zł**. W ramach programu w okresie od dnia 1 lipca 2024 roku do dnia 31 grudnia 2024 roku wypłacany był dodatek motywacyjny w wysokości 1.000 zł brutto. Dofinansowanie było przeznaczone na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.

Plan wydatków na 2024 rok wynosił 14.213,40 zł., a wykonanie wyniosło 9.768,01 zł. Niewykorzystaną dotacją w wysokości 4.445,39 zł została zwrócona.

1. Rodzinna piecza zastępcza

W sytuacjach, w których rodzice nie są w stanie właściwie wywiązać się ze swoich rodzicielskich zadań, należy zapewnić dziecku opiekę i wychowanie w formie zastępczej opieki rodzinnej. Najczęściej obserwowanymi przyczynami umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej w 2024 r. były zjawiska patologiczne występujące w rodzinach biologicznych uniemożliwiające sprawowanie bezpośredniej opieki w przeważającej części związane z uzależnieniami rodziców oraz bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Dodatkowo obserwowanymi powodami umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej w mniejszej skali jest pólsieroctwo i sieroctwo oraz długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców.

Na terenie Powiatu Piaseczyńskiego w 2024 r. funkcjonowało **214** rodzin zastępczych, w których przebywało **323** dzieci, w tym:

- rodziny zastępcze spokrewnione: **106** – liczba dzieci: **127**;
- rodziny zastępcze niezawodowe: **100** – liczba dzieci: **135**;
- rodziny zastępcze zawodowe – **4**, w których przebywało **24** dzieci;

- rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego – 1, w której przebywało 11 dzieci;
- rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne – 1, w której przebywało 1 dziecko;
- rodzinne domy dziecka – 2, w których przebywało 25 dzieci.

W 2024 roku 57 dzieci zostało przyjętych do rodzinnej pieczy zastępczej:

Dzieci przyjęte do rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 r.						
Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci				Razem:
		w rodzinach zastępczych spokrewnionych	w rodzinach zastępczych niezawodowych	w rodzinach zastępczych zawodowych	do rodzinnych domów dziecka	
1.	Liczba dzieci do 18 roku życia, umieszczonych w pieczy zastępczej w 2024 r., w tym:	16	34	5	2	57
1.1.	z rodziny naturalnej	15	29	4	1	49
1.2.	z rodzinnej pieczy zastępczej	0	4	0	0	4
1.3.	z instytucjonalnej pieczy zastępczej	0	0	0	1	1

W 2024 roku 32 dzieci poniżej 18 roku życia oraz 17 – powyżej 18 roku życia opuściło rodzinną pieczę zastępczą:

Dzieci, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą w 2023 r.						
Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci				Razem:
		z rodzin zastępczych spokrewnionych	z rodzin zastępczych niezawodowych	z rodzin zastępczych zawodowych	z rodzinnych domów dziecka	
1.	Liczba dzieci do 18 roku życia, z tego które:	9	19	3	1	32
1.1.	powróciły do rodziny naturalnej	6	6	2	1	15
1.2.	zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej	0	5	1	0	6
1.3.	zostały umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2	0	0	0	2
1.4.	zostały przysposobione	0	3	0	0	3
1.5.	inne	1	5	0	0	6
2.	Liczba dzieci powyżej 18 roku	8	5	0	0	17

	życia, z tego które:					
2.1.	powróciły do rodziny naturalnej	0	0	0	0	0
2.2.	założyły własne gospodarstwo	3	5	0	0	8
2.3.	inne	9	0	0	0	9

W 2024 r. wydano łącznie **555** decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń dla rodzin zastępczych.

Dla rodzin zastępczych objętych pomocą pieniężną wypłacono świadczenia w łącznej kwocie: **4.143.987 zł**, na którą składają się:

- 1) świadczenia obligatoryjne – na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej: **3.984.533 zł**;
- 2) świadczenia jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka dla 38 dzieci: **43.900 zł**;
- 3) dofinansowanie do wypoczynku dziecka dla 81 dzieci: **69.737 zł**;
- 4) środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla 5 rodzin zastępczych, w których przebywało 29 dzieci: **19.245 zł**;
- 5) świadczenie jednorazowe przyznawane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego dla 1 rodziny: **600 zł**;
- 6) świadczenia na dzieci cudzoziemskie: **25.655 zł**;
- 7) świadczenia rodzinne dla opiekuna tymczasowego: **317 zł**.

Ponadto dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka oraz osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich wypłacano miesięczne wynagrodzenia wraz z pochodnymi w kwocie ogółem: **728.906,16 zł.**, na którą składają się:

- 1) wynagrodzenie 4 rodzin zastępczych zawodowych – **238.182,57 zł**;
- 2) wynagrodzenie 1 rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej – **72.860,66 zł**;
- 3) wynagrodzenie 1 rodziny zawodowej zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego – **98.893,55 zł**;
- 4) wynagrodzenie 2 prowadzących rodzinne domy dziecka – **132.796,96 zł**;
- 5) wynagrodzenie 9 osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich – **186.172,42 zł**.

Powiat Piaseczyński w roku 2024 na wniosek złożony do Wojewody Mazowieckiego przystąpił do ustanowionego Uchwałą Rady Ministrów Nr 243 z dnia 5 grudnia 2023 r.

rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2024 r..

Wsparcie w ramach programu zostało udzielone ze środków Funduszu Pracy w formie dofinansowania wypłaty wynagrodzeń wraz z pochodnymi od wynagrodzeń na każdą rodzinę zastępczą zawodową i każdego prowadzącego rodzinny dom dziecka. Dofinansowane było wynagrodzenie przysługujące w/w rodzinom za każdy miesiąc, w którym pełnili swoją funkcję przez minimum 15 dni kalendarzowych, począwszy od 1 stycznia 2024 r. w oparciu o przyjęte stawki:

- rodziny zastępcze zawodowe oraz prowadzący rodzinny dom dziecka – 965 zł;
- rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – 1.200 zł.

Ogółem pozyskano środki w łącznej wysokości **95.460 zł** tytułem dofinansowania wynagrodzenia wraz z pochodnymi od wynagrodzeń dla:

- 5 rodzin zastępczych zawodowych,
- 2 prowadzących rodzinne domy dziecka;
- 1 rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

Jednocześnie w związku z Uchwałą Nr 61 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027” (M.P.poz.507) Powiat Piaseczyński otrzymał środki z Funduszu Pracy w wysokości **56.114,40 zł**.

W ramach programu w okresie od dnia 1 lipca 2024 roku do dnia 31 grudnia 2024 roku wypłacany był dodatek motywacyjny w wysokości 1.000 zł brutto, z przeznaczeniem na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla osób pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej i prowadzących rodzinne domy dziecka.

Plan wydatków na 2024 r. wynosił **56.114,40 zł.**, a wykonanie wyniosło **56.114,40 zł**.

1.1. Świadczenia alimentacyjne.

Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych. Ponadto kierownik powiatowego centrum

pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok. W postępowaniu przed sądem do kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie stosuje się odpowiednio przepisy o udziale prokuratora w postępowaniu cywilnym.

Mając na uwadze powyższe w roku 2024 złożono do Sądu 7 wniosków o wytoczenie powództwa o alimenty na rzecz małoletnich przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Ogółem według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. w toku pozostaje 13 spraw. Z powodu braku uzupełnienia dokumentacji ze strony rodzin zastępczych m.in. kalkulacji kosztów ponoszonych tytułem zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych małoletnich umieszczonych w pieczy oraz braku możliwości ustalenia adresów rodziców biologicznych, pozostałe postępowania alimentacyjne są nadal w toku.

Sąd Rejonowy w Piasecznie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich w roku 2024 wydał 8 wyroków zasądzających alimenty na rzecz małoletnich umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Dwa postępowania zostały umorzone. Ponadto w roku 2024 zostały wszczęte 2 postępowania egzekucyjne tytułem wyegzekwowania zasądzonych alimentów. Na dzień 31 grudnia 2024 r. w toku pozostaje 5 postępowań egzekucyjnych.

1.2. Pomoc psychologiczna dla rodzin zastępczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie zapewnia rodzinom zastępczym dostęp do specjalistycznej pomocy psychologicznej.

Pomoc ta udzielana jest głównie poprzez:

- 1) konsultacje psychologiczne w PCPR Piaseczno;
- 2) wizyty, wyjazdy domowe (na terenie całego powiatu) – elastyczność i dostępność psychologa PCPR, wyjazdy mają miejsce często w godzinach dogodnych dla rodzin zastępczych, co oznacza spotkania z nimi również w godzinach popołudniowych;
- 3) konsultacje psychologiczne telefoniczne;
- 4) uczestnictwo w spotkaniach rodzin zastępczych z rodzinami biologicznymi w zależności od zgłaszanych potrzeb;
- 5) kierowanie do innych instytucji specjalistycznych, tworzenie bazy danych, np. instytucje, ośrodki, szpitale udzielające diagnozy i pomocy psychiatrycznej, wczesna interwencja i wsparcie rozwoju małego dziecka (niemowlęcia), terapia

stacjonarna, niepełnosprawność intelektualna, zaburzenia ze spektrum autyzmu, Zespół Downa, ośrodki odwykowe;

- 6) stałe konsultacje z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej;
- 7) organizację i uczestnictwo w spotkaniach grupowych z rodzinami zastępczymi w PCPR, w zakresie pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, problemów osobistych, problemów materialnych, usamodzielnienia, czy poszukiwanie pracy;
- 8) czynny udział w Zespołach ds. Oceny rodziny zastępczej oraz oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
- 9) konsultacje z instytucjami pracującymi na rzecz pomocy społecznej, opieki, wsparcia i rozwoju dziecka, tj. kuratorzy sądowi i społeczni, szkoły i przedszkola, Ośrodki Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, organizacje pozarządowe i inne;
- 10) czynny udział w Zespołach Interdyscyplinarnych ds. Przemocy w Rodzinie;
- 11) stała współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym;
- 12) sporządzanie Kart Dziecka dla Ośrodka Adopcyjnego;
- 13) opiniowanie psychologiczne;
- 14) sporządzanie diagnoz psychofizycznych dziecka;
- 15) sporządzanie diagnoz kandydatów na rodziny zastępcze, w tym:
 - wyjazdy do miejsc zamieszkania kandydatów,
 - wywiady kierowane, pogłębione (wspólnie z pedagogiem PCPR Piaseczno),
 - spotkania z kandydatami w PCPR Piaseczno,
 - przeprowadzanie testów psychologicznych,
 - analiza i interpretacja wypełnionych testów psychologicznych.
- 16) konsultacje psychologiczne dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych, kontynuujących naukę, na prośbę pedagoga PCPR;
- 17) prowadzenie biblioteczki dla rodzin zastępczych, kandydatów i koordynatorów:
 - gromadzenie i wypożyczanie literatury fachowej,
 - powielanie i gromadzenie materiałów edukacyjno-terapeutycznych.

Ogółem w ramach pomocy psychologicznej w roku 2024, w szczególności:

- 1) odbyło się 29 konsultacji psychologicznych w miejscach zamieszkania rodzin zastępczych (wyjazdy, wizyty domowe, spotkania z rodzinami zastępczymi oraz dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej);

- 2) sporządzono 27 kart dziecka dla Ośrodka Adopcyjnego;
- 3) przeprowadzono 172 konsultacje psychologiczne w siedzibie PCPR Piaseczno;
- 4) udzielono 157 konsultacji psychologicznych zdalnie (telefon i/lub Skype, meet google);
- 5) odbyło się 148 konsultacji psychologicznych z koordynatorami pieczy zastępczej;
- 6) sporządzono 26 diagnoz kandydatów na rodziny zastępcze, w tym konsultacje zdalne, rozmowy telefoniczne, spotkania w siedzibie PCPR Piaseczno, przeprowadzanie oraz analiza i interpretacja testów psychologicznych, omawianie wyników testów z rodzinami, sporządzanie pism i opinii do sądu – łącznie ok. 100 konsultacji związanych z diagnozami;
- 7) sporządzono 23 opinie na temat sytuacji oraz funkcjonowania rodziny;
- 8) sporządzono 30 diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 9) odbyło się 21 konsultacji psychologicznych z instytucjami społecznymi działającymi na rzecz opieki, wychowania, wsparcia i rozwoju dziecka;
- 10) czynny udział w posiedzeniach Zespołów ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz Zespołów ds. oceny rodziny zastępczej, w trakcie których udzielono dodatkowo 36 konsultacji;
- 11) uczestnictwo w konferencjach i szkoleniach specjalistycznych oraz superwizjach (doskonalenie kadry) – łącznie 10 spotkań.

Konsekwentnie dążymy do poszerzania oferty pomocy terapeutycznej dedykowanej rodzinom zastępczym, w tym dzieciom i młodzieży przebywającym w pieczy zastępczej, w ramach poradnictwa specjalistycznego. Dzięki podjętej współpracy ze Środowiskowym Centrum Zdrowia Psychicznego dzieciom i młodzieży, osobom doświadczającym kryzysu psychicznego w miejscu zamieszkania, w szkole, w najbliższym dziecku środowisku, udzielana jest pomoc w formule innej niż tradycyjna pomoc ambulatoryjna. W system pomocy zaangażowani są pedagodzy i psycholodzy szkolni, asystenci rodzin w systemie pracy Ośrodków Pomocy Społecznej i inne podmioty służące wsparciem dziecku i rodzinie. W ramach Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego funkcjonują wielospecjalistyczne zespoły. Pomocą, oprócz pacjenta, mogą być objęci także rodzina i rówieśnicy. Ważne dla wsparcia dzieci i ich rodzin, że Centrum funkcjonuje w kilku lokalizacjach na terenie powiatu – w Piasecznie, Tarcynie, Górze Kalwarii i Mrokwie, co znacznie ułatwia dostęp do pomocy. Główna siedziba mieści się przy ul. Szkolnej 20 w

Piasiecznie. Pomoc specjalistyczną zapewniają także specjaliści z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Piasiecznie, oraz Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, z którymi tutejsze Centrum ściśle współpracuje.

1.3. Pomoc prawna dla rodzin zastępczych.

W roku 2024 tutejsze Centrum organizowało bezpłatną pomoc prawną na rzecz osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego, w tym:

- a) prowadzenie poradnictwa prawnego dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej – z pomocy korzystało 67 rodzin, którym udzielono 90 konsultacji.
- b) prowadzenie poradnictwa prawnego dla pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej – z pomocy korzystało 6 wychowanków, którym udzielono 7 porad.

1.4. Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasiecznie zachęcało rodziny zastępcze do spotkań w ramach grupy wsparcia.

Spotkania te dają możliwość wymiany doświadczeń oraz otrzymania wsparcia w grupie osób pełniących podobną funkcję – rodziny zastępczej. Udział w grupie wsparcia jest dobrowolny. Spotkania grup przygotowywane są przez specjalistów zatrudnionych w PCPR. W wybranych spotkaniach może uczestniczyć psycholog, pedagog oraz prawnik.

Poprzez udział w grupie wsparcia rodzice zastępczy mają możliwość:

- uzyskiwania i dawania wsparcia w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej,
- doskonalenia umiejętności wychowawczych, radzenia sobie z emocjami, radzenia sobie w sytuacjach napięcia (stresu),
- pogłębienia wglądu w siebie (wzrost świadomości przeżywanych emocji, swoich przekonań, pragnień, potrzeb, wartości, celów, a także rozpoznanie własnych zasobów i rozumienie ograniczeń),
- zapobiegania wyczerpaniu i wypaleniu.

1.5. Szkolenia rodzin zastępczych

Do zadań Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy, m.in.:

- 1) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 3) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

1.5.1. Szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze.

W roku 2024 ukończona została kolejna edycja szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe oraz szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie dążąc do zapewnienia opieki i wychowania każdemu dziecku jej pozbawionemu ze strony naturalnego środowiska rodzinnego, w sposób szczególny angażuje się w realizację działań na rzecz pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie można przejść pełny proces szkolenia i diagnozy psychologiczno - pedagogicznej uzyskując uprawnienia do prowadzenia różnego rodzaju form rodzinnej opieki zastępczej. Uczestnictwo w szkoleniu jest bezpłatne. Szkolenia prowadzone są według Programu PRIDE - Rodzinna Opieka Zastępcza, zatwierdzonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

PRIDE to program przygotowujący rodziny do pełnienia różnych form opieki zastępczej nad dziećmi. Ma on formę warsztatów, pozwala więc poza uzyskaniem konkretnych wiadomości, na zdobycie i przećwiczenia umiejętności związanych z wychowywaniem dziecka powierzonego w opiekę zastępczą. PRIDE rozwija umiejętności pogrupowane w 5 kategorii:

1. Umiejętności opiekuńcze;
2. Umiejętności zaspokajania potrzeb dziecka i kompensowania opóźnień;
3. Umiejętności wzmacniania więzi z rodziną naturalną;

4. Umiejętności wzmacniania trwałych, pozytywnych związków;
5. Umiejętności pracy zespołowej dla dobra dziecka.

Program składa się z 12 sesji grupowych, odbywających się co tydzień i trwających po 4 godziny. Sesje te prowadzone są wyłącznie przez licencjonowanych trenerów. Uczestnictwo w programie PRIDE nie zobowiązuje do niczego. Kandydaci mogą podjąć decyzję o przystąpieniu do dalszej procedury lub wycofać się w tym momencie. Takie postępowanie wynika z faktu, że PRIDE jest metodą „przymierzenia” roli rodzica, jest sposobem na sprawdzenie siebie. Część szkoleniową uzupełniają dwa indywidualne spotkania z trenerami, które odbywają się w miejscu zamieszkania kandydatów oraz 10-godzinna praktyka w funkcjonujących formach pieczy zastępczej wyznaczonych przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Decyzję o przyznaniu kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej podejmuje komisja kwalifikacyjna składająca się z trenerów, psychologa, pedagoga i przedstawiciela Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

W 2024 r. 15 kandydatów uzyskało świadectwa ukończenia szkolenia dla rodzin zastępczych niezawodowych oraz 14 kandydatów uzyskało zaświadczenia kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej na podstawie programu PRIDE – Rodzinna Piecza Zastępcza oraz 4 kandydatów uzyskało świadectwa ukończenia szkolenia dla rodzin zastępczych zawodowych oraz 2 kandydatów uzyskało zaświadczenia kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

Dla uczestników szkolenia zakupiono podręczniki programu PRIDE oraz materiały pomocnicze niezbędne do realizacji warsztatów szkoleniowych.

Na bieżąco gromadzona jest również dokumentacja nowych osób zainteresowanych uczestnictwem w szkoleniu (kwestionariusz osobowy, życiorys, odpisy zupełne aktu małżeństwa, zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, zaświadczenia o zatrudnieniu i o dochodach, oświadczenia o niekaralności, zobowiązanie do regularnego uczestnictwa w szkoleniu, oświadczenia dotyczące władzy rodzicielskiej i wywiązywania się z obowiązku łożenia na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby - o ile taki obowiązek z mocy prawa istnieje, oświadczenie o wyrażaniu zgody na przetwarzanie danych osobowych).

Oceniano zgłaszających się kandydatów pod względem spełnienia przez nich podstawowych warunków do zostania rodzicem zastępczym, tj.:

- a) czy dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej;

- b) nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona;
- c) wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego;
- d) nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych;
- e) są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone zaświadczeniami o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawionymi przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej;
- f) przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- g) zapewniają odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiającego dziecku zaspokojenie jego indywidualnych potrzeb, w tym:
 - rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego;
 - właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań;
 - wypoczynku i organizacji czasu wolnego.
- h) nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.
- i) nie figurują w rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym.

W chwili obecnej każda z nowo zgłoszonych osób przechodzi diagnozę psychologiczną – pedagogiczną przeprowadzaną z kandydatami zgłaszającymi chęć pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i rodzinnego domu dziecka, którą prowadzą uprawnieni pracownicy PCPR. Planowany termin rozpoczęcia szkolenia kolejnej grupy to III kwartał 2025 r.

Na podkreślenie zasługuje, że tutejsze Centrum systematycznie prowadzi akcję poszukiwania kandydatów na rodziny zastępcze poprzez publikowanie ogłoszeń w lokalnej prasie. Na stronie internetowej powiatu piaseczyńskiego na stałe zamieszczone są materiały informacyjne dotyczące rodzinnej pieczy zastępczej oraz spot filmowy „Zostań rodziną zastępczą”. Cyklicznie pojawiają się też artykuły na temat bieżących potrzeb powiatu w obszarze pieczy zastępczej, warunków jakie należy spełnić aby stać się opiekunem zastępczym, szkoleń i procesu kwalifikacji kandydatów na rodziny zastępcze oraz form wsparcia i pomocy oferowanych rodzinom zastępczym. Opracowany został i zamieszczony jest na stronie internetowej „Informator o rodzinnej pieczy zastępczej”. Odbывała się także kampania informacyjno – promocyjna: publikacja zaproszenia na szkolenie kandydatów na

rodziny zastępcze na stronie internetowej Starostwa Powiatowego i PCPR. Wiele starań związanych z poszukiwaniem kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej nakierowanych jest na utworzenie kolejnego pogotowia rodzinnego.

1.5.2. Szkolenie ONLINE dla rodzin zastępczych, pt.: „PRZEMOC wobec DZIECI – mechanizmy, symptomy i metody przeciwdziałania – psychologiczny warsztat umiejętności wychowawczych” zorganizowane przez PCPR w Piasecznie

Podstawa prawna: Zarządzenie Nr 8/2024 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie z dnia 11 lipca 2024 r. w sprawie wprowadzenia „Standardów ochrony małoletnich” w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie, w myśl ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, oraz w związku ze zmianami wynikającymi z art. 7 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw, oraz w myśl ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - art. 76 pkt 5, pkt 9 i pkt 14: zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby; pkt. 9 prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; pkt. 14 zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

Szkolenie, warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodzin zastępczych, przygotowane i poprowadzone przez psycholog PCPR, Panią Marię Chmielewską.

Szkolenie odbyło się w formie on line, w terminach:

- 1) 27 listopada 2024 r. dla rodzin zastępczych zawodowych;
- 2) 4 grudnia 2024 r. dla rodzin zastępczych niezawodowych;
- 3) 5 grudnia 2024 r. dla rodzin zastępczych spokrewnionych;
- 4) 16 grudnia 2024 r. odbyło się spotkanie online dla pracowników PCPR w Piasecznie.

Udział rodzin zastępczych w szkoleniach uzgodniony został przez Zespół ds. oceny sytuacji dziecka i rodziny i zastępczej, i zaakceptowany przez Dyrektora PCPR. Zaproszenia na warsztaty zostały wysłane rodzinom zastępczym poprzez wiadomość e-mail, która zawierała szczegółowe informacje o spotkaniu oraz wygenerowany link do spotkania na platformie meetgoogle (<https://meet.google.com/xmz-aobm-zdk>).

Informacje te były też potwierdzone przez psycholog w indywidualnych rozmowach, telefonicznych lub bezpośrednich z rodzinami zastępczymi. Informację o warsztatach wysłano ponadto do koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Rodziny zaproszone przez psycholog podczas rozmowy telefonicznej oraz poprzez wysłaną wiadomość za pomocą poczty elektronicznej to łącznie **152 osoby**. Ostatecznie w warsztatach uczestniczyło **44 osoby/33 rodziny**, w tym: 8 rodzin spokrewnionych, 19 rodzin niezawodowych i 5 rodzin zawodowych oraz 1 prowadząca rodzinny dom dziecka.

Wszystkie rodziny zastępcze otrzymały materiały szkoleniowe oraz zaświadczenia o udziale w szkoleniu wysłane pocztą elektroniczną.

Założeniem szkolenia było podnoszenie kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych, integracja środowiska pieczy zastępczej, poszerzenie wiedzy z zakresu psychopatologii oraz psychologii rozwojowej i wychowawczej, zwłaszcza w temacie mechanizmów przemocy stosowanej wobec dzieci oraz symptomów, pojawiających się w zachowaniu dzieci doświadczających przemocy, a także modelu pomocy psychologicznej udzielanej profesjonalnie dzieciom z doświadczeniem przemocy.

Cele szkolenia: psychoedukacja, poradnictwo psychologiczne na temat teorii przemocy w rodzinie, mechanizmów przemocy stosowanej wobec dzieci oraz praktycznych zasad udzielania pomocy dzieciom, a także prawidłowego i efektywnego budowania i utrzymywania relacji interpersonalnych w rodzinie.

Celem szkolenia był też rozwój kompetencji wychowawczych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu rodzin zastępczych, zamieszkujących na terenie powiatu piaseczyńskiego, integracja środowiska rodzin zastępczych, elementy terapeutyczne grupy wsparcia, wymiana doświadczeń wychowawczych rodzin, budowanie więzi między uczestnikami, wzmocnienie ich poczucia własnej wartości, wsparcie emocjonalne.

Założeniem i celem szkolenia było także podnoszenie kompetencji pracowników PCPR w zakresie tematyki przemocy wobec dzieci. Pracownikom PCPR przekazano drogą elektroniczną materiały edukacyjne ze szkolenia.

Szczegółowa tematyka szkolenia:

1. Przemoc w rodzinie – teoria, terminologia i mechanizmy działania
 - 1.1 Definicja zjawiska przemocy w rodzinie
 - 1.2 Cechy zjawiska przemocy w rodzinie
 - 1.3 Charakterystyka krzywdzenia dzieci
 - 1.4 Zakres oddziaływania przemocy

2. Rodzaje przemocy stosowanej wobec dziecka
 - 2.1. Przemoc fizyczna
 - 2.2. Przemoc emocjonalna
 - 2.3. Zaniedbywanie
 - 2.4. Przemoc seksualna
3. Symptomy przemocy w zachowaniu dzieci
 - 3.1. Symptomy fizyczne
 - 3.2. Symptomy emocjonalne
 - 3.3. Zmiany w myśleniu i postrzeganiu
 - 3.4. Zmiany zachowania
 - 3.5. Reakcje psychosomatyczne
4. Niepokojące zachowania krzywdzącego rodzica /dorosłego
 - 4.1. Czynniki ryzyka wynikające z cech rodzica / dorosłego
 - 4.2. Czynniki ryzyka wynikające z chorób i dysfunkcji rodzica / dorosłego
 - 4.3. Czynniki ryzyka wynikające z pochodzenia rodzica / dorosłego
 - 4.4. Czynniki ryzyka wynikające z ustosunkowania rodzica / dorosłego względem dziecka
5. Zalecenia podczas rozmowy przeprowadzanej z dzieckiem – praktyczne przykłady
 - 5.1. Organizacja czasu i przestrzeni
 - 5.2. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa
 - 5.3. Właściwy klimat emocjonalny
 - 5.4. Odpowiednie formułowanie pytań i komunikatów
 - 5.5. Świadomość potrzeb i uczuć dziecka
6. Gdzie szukać pomocy? – dane teleadresowe instytucji
 - 6.1. Instytucje i ośrodki państwowe
 - 6.2. Organizacje pozarządowe – fundacje i stowarzyszenia
 - 6.3. Pomocne strony internetowe rządowe
7. Jak uchronić się przed przemocą? – zalecenia do stosowania w codziennym życiu rodzin
8. Praktyczne umiejętności komunikacyjne – ćwiczenia
 - 8.1. Co i w jaki sposób warto mówić do dziecka? – ćwiczenia
 - 8.2. Jak rozmawiać z dzieckiem? – ilustracje

- 8.3. Co zwiększa lęk – jak poruszać tematykę emocji z dzieckiem? – przykłady i obrazy
9. Budowanie pozytywnych relacji w rodzinie – struktura codziennych rozmów
10. Jak zadbać o zdrowie psychiczne – ćwiczenie
11. Literatura i materiały dodatkowe dotyczące przemocy wobec dzieci
12. Pomocne strony internetowe – istotne linki psychologiczne
13. Dyskusja – dzielenie się doświadczeniami
14. Podsumowania i wnioski
15. Niespodzianki dla uczestników szkolenia – cytaty.

Przebieg spotkania, podsumowanie i wnioski:

Spotkanie rozpoczęło przywitanie się i przedstawieniem zarówno prowadzącej spotkanie psycholog, jak i uczestników. Następnie wspólnie opracowano nowe normy grupowe, dostosowane do warsztatów organizowanych online. Spisano normy na ekranie monitora. **Rozpoczęto prezentację multimedialną Power Point, pt.: „PRZEMOC wobec DZIECI – mechanizmy, symptomy i metody przeciwdziałania” – psychologiczny warsztat umiejętności wychowawczych.** Prezentacja zawierała wykład, przedzielany dyskusją oraz pytaniami uczestników, wspólnie formułowanymi odpowiedziami i dzieleniem się wychowawczymi doświadczeniami.

Prezentacja podzielona została na dwie zasadnicze części.

Pierwsza część prezentacji odnosiła się do teoretycznych zagadnień na temat przemocy w rodzinie, a szczególnie przemocy stosowanej wobec dzieci. Zawierała ona terminologię zjawiska, w tym definicję oraz cechy i mechanizmy przemocy, jak również zasięg i zakres oddziaływań przemocy. Przedstawiono rodzaje przemocy stosowanej wobec dziecka, poczynając od przemocy fizycznej poprzez przemoc psychiczną i zaniedbywanie, aż do przemocy seksualnej. Zaakcentowano fakt, iż klaps też jest formą przemocy wobec dziecka. Szczegółowo scharakteryzowano symptomy pojawiające się u dziecka, doświadczającego przemocy. Wyszczególniono i omówiono symptomy fizyczne, emocjonalne, a także zmiany w myśleniu i postrzeganiu dziecka oraz zmiany w jego zachowaniu i reakcje psychosomatyczne dziecka z doświadczeniem przemocy. Zaprezentowano budzące niepokój zachowania rodzica / innej osoby dorosłej w otoczeniu dziecka, która mogła dopuścić się krzywdzenia dziecka. Odniesiono się do cech charakterologicznych oraz chorób i dysfunkcji rodzica, a także do cech wynikających z pochodzenia i specyfiki rodziny generacyjnej osoby dorosłej, jak również poziomu

wrażliwości opiekuna na dziecko oraz jego postawy wobec dziecka. Charakterystyki te zobrazowano praktycznymi przykładami z udziałem uczestników warsztatów. Przeanalizowano zalecenia sugerowane podczas przeprowadzania z dzieckiem rozmowy. Omówiono sposób organizacji czasu oraz miejsca przeznaczonych na rozmowę z dzieckiem. Wskazano na konieczność zapewnienia dziecku odpowiedniego klimatu emocjonalnego podczas rozmowy, pełnego spokoju i poczucia bezpieczeństwa. Wskazano, jak prawidłowo formułować pytania i kierowane do dziecka komunikaty. Zaakcentowano konieczność świadomości i akceptacji potrzeb oraz uczuć dziecka, w tym również tych trudnych, nieprzyjemnych.

Druga część prezentacji zawierała przede wszystkim praktyczne przykłady, ilustracje i konkretne rozwiązania na temat tego, jak pracować z dzieckiem, jak z nim rozmawiać w sposób konstruktywny, pozytywny tak, aby uzyskać od dziecka niezbędne informacje. Rozmawiano o tym, jakie konkretne metody zastosować w domu, w rodzinie, w codziennym życiu, aby uchronić rodzinę przed przemocą. Szczegółowo omówiono strukturę codziennych rozmów, których celem jest budowanie pozytywnych relacji interpersonalnych. Wspólnie zastanawiano się, jak zadbać o zdrowie psychiczne dziecka i najbliższych osób w rodzinie. Praktycznie zaprezentowano zatem sposoby skutecznego prowadzenia z dzieckiem rozmowy, a także rodzinnego dialogu, używając rozmaitych ilustracji, obrazów, komiksów i cytatów. Uczestnikom warsztatów zwrócono uwagę na potrzebę empatycznego podejścia do dziecka z doświadczeniem przemocy. Za pomocą ilustracji i przykładów prawidłowej komunikacji, wspólnie ćwiczone praktyczne umiejętności komunikacyjne, w tym: Co i w jaki sposób mówić do dziecka? Jak rozmawiać z dzieckiem? Co zwiększa lęk u dziecka? Jak poruszać tematykę emocji z dzieckiem? Dzięki praktycznym przykładom oraz ilustracjom, wspólnie dokonywano analizy komunikatów, zawierających treści wspierające budowanie silnych i zdrowych relacji rodzinnych.

Reasumując, zapoznano uczestników ze sposobami oddziaływania terapeutycznego na dziecko w kontekście doświadczanej przemocy. Przekazano informacje o tym, jak można rozmawiać z dzieckiem, co mogą robić rodzice, opiekunowie, dziadkowie, aby przywracać równowagę emocjonalną u dzieci po doświadczeniu przemocy i jakimi zasadami mogą się posłużyć, aby zbudować porozumienie i współpracę w rodzinie. Przedstawiono praktyczne przykłady, techniki przydatne w rozmowach z dziećmi i młodzieżą. Przedstawiono przykłady sformułowań, odpowiednio dobranych pytań, które warto używać w rozmowach z dzieckiem oraz takie, których należy unikać, aby nie pogłębiać traumatycznego doświadczenia dziecka.

Prezentacja zakończyła się maksymą Arystotelesa: „**Kształtowanie umysłu bez edukacji serca, w ogóle nie jest edukacją**”. Ostatnie slajdy zawierały spisane literaturę przedmiotu oraz dodatkowe materiały na temat zjawiska przemocy wobec dzieci, reagowania i radzenia sobie z przemocą, a także spis pomocnych stron internetowych o tematyce psychologicznej – istotne linki. Prezentację zwieńczyły podsumowania i wnioski. Po zakończeniu prezentacji, nawiązała się wspólna dyskusja. Uczestnicy dzielili się swoimi doświadczeniami, uwagami i refleksjami.

Podczas dyskusji rodziny zastępcze wskazały, iż istotną kwestią jest bycie uważnym na zachowanie dziecka tak, aby kluczowe sygnały nie umknęły uwadze dorosłego, a więc aby zdołać w porę dostrzec i odpowiednio zareagować na niepokojące symptomy, pojawiające się w zachowaniu dziecka. Zdaniem rodzin zastępczych, trzeba być także uważnym na otoczenie dziecka, tzn. na innych dorosłych, z którymi dziecko ma kontakt w swoim środowisku. Niekiedy osoby bardzo niepozorne mogą stanowić dla dziecka potencjalne zagrożenie, a niekiedy przeciwnie, osoby które początkowo nie wzbudzają sympatii ani zaufania opiekunów, mogą w rzeczywistości być niepotrzebnie krytycznie oceniane.

Podczas spotkań warsztatowych rodziny snuły refleksje skłaniające ich wewnątrz siebie, ku analizie siebie, swoich zachowań komunikacyjnych wobec dziecka. Wiele rodzin dostrzegło konieczność wejrzenia w głąb siebie, przyjrzenia się swoim zachowaniom, przeanalizowania, czy niekiedy ich reakcje nie są zbyt impulsywne, niestabilne i nadmiarowe podczas prowadzenia rozmowy z dzieckiem. Opiekunowie zauważyli potrzebę estymacji własnych zachowań, tonu głosu, dobieranych słów w rozmowie z dzieckiem. Zwrócili też uwagę na konstruktywną regulację własnych nastrojów i emocji w trakcie interakcji z dzieckiem. Kolejny raz, uznano zatem, że praca nad sobą oraz rozwój personalny to podstawa prawidłowego wychowania dziecka.

Rodzice i opiekunowie zwrócili uwagę na fakt, iż pewne zachowania dziecka mogą nie wynikać z jego złych zamiarów, złośliwości, czy dysfunkcji, lecz z jego trudnych, np. przemocnych doświadczeń, zgromadzonych w toku życia. Dlatego też bardzo ważne w wychowaniu dziecka jest podejście pełne empatii, cierpliwości i zrozumienia.

Zdaniem rodzin zastępczych, warto zatem znaleźć czas i przestrzeń na spokojną rozmowę z dzieckiem. Wiąże się to z pracą nad samym sobą, tzn. uspokojeniem i wyciszeniem siebie, brakiem pośpiechu po to, aby lepiej skoncentrować się na rozmowie z dzieckiem. Rodziny przyznały z ubolewaniem, że niestety w codziennym zabieganiu umykają im zasady prawidłowej komunikacji z dzieckiem, zwłaszcza tym, obciążonym

doświadczeniem przemocy, a właśnie wobec tego dziecka powinni być bardziej uważni, spokojni i łagodni.

Niektórzy uczestnicy szkolenia wskazali, iż dziecko może doświadczać przemocy nie tylko w kontaktach z dewiacyjnym dorosłym, czy nieletnim, lecz także np. podczas rutynowych lub specjalistycznych badań lekarskich, zwłaszcza w szpitalu, podczas hospitalizacji, czy też wykonywania badań biochemicznych albo obrazowych. Zdaniem rodzin, takie nieodpowiednie, krzywdzące dla dziecka zachowania wynikają wówczas z braku delikatności wobec dziecka ze strony personelu szpitala.

Ponadto w opinii rodzin zastępczych, istotną sprawą jest bycie sobą, a więc bycie szczerym i autentycznym w kontakcie z dzieckiem, ponieważ dzieci są szczególnie wyczulone na wszelkie sygnały braku autentyczności oraz udawanie i kłamstwo.

W opinii rodzin, kolejny raz pojawiła się teza, że podstawą wychowania dziecka jest miłość i powstała na jej gruncie bliska relacja interpersonalna. Dlatego warto mówić dziecku: „Kocham Cię!”, ponieważ właśnie miłość w relacji z dzieckiem ma wymiar terapeutyczny.

Na zakończenie całego spotkania zdalnie rozdano uczestnikom niespodzianki, tzn. cytaty. Były to wydrukowane kolorowe karteczki, zawierające cytaty, pełne wsparcia. Każdy uczestnik podawał prowadzącej spotkanie wybrany numer karteczki, psycholog wybierała tę karteczkę, pokazywała cytat na kamerce i odczytywała go dla danej osoby. Podziękowano uczestnikom za udział.

Warsztaty spotkały się z bardzo pozytywnym odbiorem rodzin zastępczych. Osoby uznały prezentację, pt.: „PRZEMOC wobec DZIECI – mechanizmy, symptomy i metody przeciwdziałania” – psychologiczny warsztat umiejętności wychowawczych jako przydatną, przekrojowo i ciekawie usystematyzowaną, z odpowiednio dobraną ilością informacji i pouczającą, a całe warsztaty za bardzo atrakcyjnie oraz przejrzyste i kompaktowo przygotowane.

1.5.3. Pozostałe szkolenia oraz wydarzenia.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie w ramach zapewnienia funkcjonującym rodzinom zastępczym szkoleń i warsztatów mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby, jeszcze w roku 2022 wystąpiło do rodzin z prośbą o określenie tematyki szkoleń, bądź udziału w warsztatach w celu dostosowania oferty do ich oczekiwań.

Naszym celem było rozeznanie potrzeb w tym zakresie, tak aby tematyka szkoleniowa podnosiła kwalifikacje rodzin, umożliwiła zachowanie lub wzmacnianie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych oraz kompetencji, jak również przeciwdziałanie zjawisku wypalenia.

Wskazane przez rodziny tematy szkoleń dotyczyły zagadnień związanych m.in.: z traumą wczesnodziecięcą, FAS – Fetal Alcohol Syndrome, wykorzystywania seksualnego i przemocy, problemów wychowawczych dzieci z autyzmem i zespołem Aspergera, motywowania dziecka do nauki i rozwoju, dialogu z dzieckiem i wsparciu ku samodzielności, wychowaniu dziecka w wieku dorastania, radzenia sobie z agresją dziecka, kontakt z rodzicem biologicznym.

Potrzeby szkoleniowe zgłoszone przez rodziny zastępcze przekazaliśmy celem rozważenia możliwości ich organizacji w ramach powiatowego projektu „Akademia Czujnego Rodzica”.

Funkcjonujące na terenie Powiatu Piaseczyńskiego rodziny zastępcze zapraszane były do udziału w wykładach, warsztatach i szkoleniach organizowanych przez Powiat Piaseczyński w ramach projektu „Akademia Czujnego Rodzica”.

Stanowiło to zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

Tematy szkoleń, wykładów i warsztatów oraz konferencji, na które zapraszane były rodziny w 2024 r:

1. „Jak być szczęśliwym rodzicem i wychować szczęśliwe dziecko?” Podczas wykładu poruszone zostały tematy czym jest dojrzałość emocjonalna, jak ją budować i dlaczego jest taka ważna w relacjach z dziećmi. Dlaczego dzieci potrzebują szczęśliwych rodziców? Jakie znaczenie dla dziecka ma radość w byciu rodzicem?
2. „Bądź relacyjnie kompetentnym rodzicem”. W trakcie wykładu można było m.in.: zapoznać się z głównymi potrzebami rozwojowymi dziecka na 6 etapach rozwoju od niemowlęcia do nastolatka i jak je umiejętnie zaspokajać. Poznać adaptacyjne mechanizmy obronne, które dzieci tworzą na różnych etapach, gdy w/w potrzeby nie są spełniane i jak te mechanizmy zakłócają późniejsze relacje i związki.
3. Konferencja pt. "Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży w spektrum autyzmu i ADHD" w dniu 13 września 2024 r. w Bibliotece Publicznej w Piasecznie przy ul. Jana Pawła II 55 oraz Konferencja pt. "Seksualność osób autystycznych od

dzieciństwa do dorosłości", w dniu 20 września 2024 r. w Bibliotece Publicznej w Piasecznie przy ul. Jana Pawła II 55. Celem obu wydarzeń było podniesienie świadomości na temat zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży z ASD (spektrum autyzmu) oraz ADHD, a także dostarczenie uczestnikom praktycznych narzędzi i wiedzy, które mogą wesprzeć ich w codziennej pracy oraz życiu prywatnym. Konferencje skierowane były do szerokiego grona odbiorców: rodziców, członków rodzin, nauczycieli oraz specjalistów pracujących z dziećmi i młodzieżą. To doskonała okazja do wymiany doświadczeń, poszerzenia wiedzy oraz nawiązania kontaktów z innymi osobami zaangażowanymi w rozwój dzieci i młodzieży z ASD i ADHD. W programie konferencji przewidziane są wystąpienia ekspertów z zakresu psychologii, pedagogiki oraz terapii. Konferencje realizowane były przez Centrum Medyczne Neuro w ramach Budżetu Obywatelskiego Powiatu Piaseczyńskiego 2024 „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży w spektrum autyzmu i ADHD”.

4. Zapraszaliśmy na wydarzenia poświęcone zdrowiu psychicznemu realizowane przez Fundację FARO w ramach współpracy z Powiatem Piaseczyńskim -Warsztaty pracy z ciałem adresowane do opiekunów dzieci z niepełnosprawnością – Jak wzmocnić swój układ nerwowy wykorzystując różne techniki pracy z ciałem i emocjami, w tym ćwiczenia TRE®. Ponadto informowaliśmy o wykładach o odporności psychicznej, stresie i samoocenie oraz podcastach. Wydarzenia realizowane w ramach zadania „Zdrowie psychiczne filarem dobrostanu mieszkańców powiatu piaseczyńskiego” z budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach Samorządowego Instrumentu Wsparcia Zdrowia Psychicznego "Mazowsze dla Zdrowia Psychicznego 2024" współfinansowanego przez Powiat Piaseczyński.
5. Rodziny zastępcze zapraszane były do udziału w bezpłatnych szkoleniach organizowanych przez Międzynarodową Organizację ds. Migracji (IOM), w tematyce opieki nad dzieckiem cudzoziemskim w pieczy zastępczej.

Ponadto informowaliśmy o rodziny zastępcze o możliwości udziału w projektach:

1. "Wsparcie rodzin w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych" na terenie gminy Konstancin Jeziorna. Projekt ten skupia się na zróżnicowanym wsparciu dla rodzin zastępczych oraz rodzin znajdujących się w kryzysie, zwłaszcza tych, które mają w swoim składzie osoby z niepełnosprawnością. Działania w ramach projektu: Program profilaktyczny "Szkoła dla Rodziców i Wychowawców" skierowany do opiekunów z rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych dysfunkcją w zakresie

funkcji rodzicielskich obejmujący rekomendowany program profilaktyczny wspierający umiejętności opiekuńcze i wychowawcze. Spotkania grup wsparcia organizowane dla członków rodzin i/lub opiekunów, w tym rodzin zastępczych. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni do dzielenia się doświadczeniami oraz wzajemnego wsparcia. Konsultacje psychologiczne i pedagogiczne indywidualne i rodzinne, mające na celu wsparcie psychologiczne i pedagogiczne. Weekendowy terapeutyczny wyjazd rodzinny zorganizowany z możliwością korzystania z poradnictwa rodzinnego. Okazja do integracji rodzin oraz skorzystania z terapeutycznych form wsparcia.

2. "Poradnia Rodzinna Stowarzyszenia dla Rodzin" (2023-2025) projekt Stowarzyszenia dla Rodzin, skierowany do rodzin zamieszkałych w Województwie Mazowieckim, które w ramach projektu mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w kryzysach związanych z wypełnianiem roli rodzicielskiej.
3. "Specjalistyczne poradnictwo dla rodzin i dzieci" – projekt realizowany przez Fundację Idylla. To bezpłatna inicjatywa skierowana do rodzin zastępczych oraz adopcyjnych. Celem projektu było zapewnienie wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i edukacyjnego dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych, aby wspierać ich zdrowy rozwój oraz poprawić jakość życia ich członków. W ramach projektu planowane były następujące działania:
 - a) terapia indywidualna dla dzieci i młodzieży:
 - indywidualne sesje terapeutyczne z doświadczonymi psychologami i terapeutami.
 - praca nad radzeniem sobie z trudnościami emocjonalnymi, traumą oraz problemami w relacjach rówieśniczych i szkolnych.
 - b) terapia dorosłych:
 - indywidualne sesje dla rodziców zastępczych i adopcyjnych.
 - wsparcie w radzeniu sobie ze stresem, trudnościami wychowawczymi oraz problemami osobistymi.
 - c) terapia rodzin/małżeństw:
 - sesje terapeutyczne dla całej rodziny lub par.
 - praca nad poprawą komunikacji, rozwiązywaniem konfliktów oraz wzmacnianiem więzi rodzinnych.
 - d) grupy terapeutyczne:

- spotkania grupowe dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych
- wzajemne wsparcie, wymiana doświadczeń oraz nauka nowych strategii radzenia sobie z trudnościami.

e) superwizja:

- wsparcie dla profesjonalistów pracujących z rodzinami zastępczymi i adopcyjnymi.
- sesje superwizyjne prowadzone przez doświadczonych terapeutów i psychologów, mające na celu doskonalenie umiejętności zawodowych.

4. „Akademia Świadomego Rodzica” projekt realizowany przez Fundację EY, w którym rodzice zastępczy stają się specjalistami dla swoich dzieci w paradygmacie przywiązania. Akademia Świadomego Rodzica miała na celu pomóc lepiej zrozumieć rolę rodzica zastępczego i nauczyć się, jak radzić sobie z trudnościami związanymi z wychowywaniem przyjętego dziecka. Zwłaszcza takiego, które przynosi wyzwania swoim opiekunom. W ramach projektu poruszane miały być kwestie jak przywiązanie, traumy, różnego rodzaju niezrozumiale i trudne zachowania dziecka (agresja, kradzieże, przeklinanie, kłamstwa). Celem miało być wypracowanie nowych kompetencji rodzicielskich, takie jak radzić sobie w sytuacjach, gdy dziecko boryka się z problemami rozwojowymi.
5. Projekt organizowany przez Stowarzyszenie dla Rodzin, pt.: "Poradnia Rodzinna Stowarzyszenia dla Rodzin" Projekt finansowany jest ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego, skierowany do rodzin zamieszkałych w Województwie Mazowieckim, które:
 - przeżywają trudności opiekuńczo-wychowawcze lub kryzysowe sytuacje rodzinne,
 - rodziców dzieci z zagrożeniem umieszczenia w pieczy zastępczej,
 - rodzice dzieci, które przebywają czasowo w pieczy zastępczej,
 - rodzice, do których powracają dzieci z pieczy zastępczej,
 - rodzin zastępczych.

Bezpłatna oferta zajęć dla uczestników projektu, to m.in.: specjalistyczna pomoc dla rodzin i jej członków: konsultacje, poradnictwo, terapia, formy pomocy interwencyjnej, coaching rodzicielski; zajęcia grupowe dla rodziców/opiekunów prawnych: warsztaty umiejętności wychowawczych, grupy wsparcie, treningi; oraz grupowe formy terapeutyczne dla dzieci, Treningi Umiejętności Społecznych (TUS).

6. nieodpłatna oferta pomocowa realizowana przez Fundację Mederi, która realizowała zadanie publiczne pt. „Wsparcie dziecka i jego rodziny” finansowane ze środków z budżetu Województwa Mazowieckiego. Zadanie skierowane było do mieszkańców woj. mazowieckiego. W ramach zadania udzielane było wsparcie m.in. rodzinom zastępczym poprzez możliwość udziału w warsztatach umiejętności wychowawczych dla rodziców oraz grupę terapeutyczno - edukacyjną dla dzieci w wieku 7-10 lat.

Dla rodzin zastępczych sprawujących pieczę nad młodzieżą wkraczającą w proces usamodzielnienia udostępniłmy publikację „Wchodzę w samodzielność. Model usamodzielnienia z pieczy zastępczej” powstałą w ramach projektu „Partnerstwo dla samodzielności” opracowaną przez Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce z partnerami Stowarzyszenia, tj. przedstawicielami powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz organizacji pozarządowych pracujących w obszarze usamodzielniania młodzieży z pieczy zastępczej. Publikacja prezentuje innowacyjne rozwiązania dotyczące procesu usamodzielniania z pieczy zastępczej.

Przekazywaliśmy także zaproszenie do udziału w projekcie dla usamodzielniającej się młodzieży z rodzinnej pieczy zastępczej pn.: „Skrzydła Samodzielności”! To projekt Fundacji EY, skierowany do usamodzielniającej się młodzieży w wieku 16 – 20 lat z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz placówek rodzinnych z Warszawy i okolic. W ramach 2-letniego programu młodzież uczestniczy w warsztatach oraz grach symulacyjnych, które uczą ich postaw niezbędnych w dorosłym życiu. Uczestnicy zdobywają użyteczną wiedzę z zakresu prawa w usamodzielnieniu, rynku pracy, zarządzania budżetem domowym. W ramach projektu odbywają się również krótkie wyjazdy letnie oraz staże podczas wakacji czy ferii. Młodzież tworzy dla siebie jednocześnie swoistą grupę wsparcia.

Informowaliśmy rodziny zastępcze o ogłoszonej XXIII edycji Programu Stypendiów Pomostowych, który wspiera młodzież w dążeniu do zdobycia wyższego wykształcenia poprzez stypendia na I rok studiów w wysokości 10.000 rocznie.

Do rodzin zastępczych sprawujących opiekę nad młodzieżą w wieku 17 – 21 lat kierowaliśmy informację o letnim projekcie stworzonym przez pracowników EY Academy of Business (Akademia Biznesu firmy EY). Zakładał on tydzień letnich warsztatów w tematach dotyczących ich przyszłości: AI, cyberbezpieczeństwo, komunikacja i prezentacja (co zrobić, aby się nie stresować w trakcie wystąpień). Spotkania o charakterze interaktywnym.

Nasze rodziny zastępcze zostały zawiadomione o możliwości wzięcia udziału w konkursach grantowych organizowanych przez Fundację EY, w których rodziny zastępcze

mogły się ubiegać o dofinansowanie do wakacyjnych wyjazdów. W ramach konkursu Wygraj Rodzinne Wakacje można było otrzymać dofinansowanie do wyjazdów rodzinnych, a w ramach konkursu Akademii Letniej Przygody można było uzyskać dofinansowanie do kolonii/obozu.

Rozpowszechnialiśmy wśród rodziców zastępczych materiały edukacyjne i profilaktyczne związane z ogólnopolską kampanią społeczną Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystywaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 pt. „Nigdy byś się nie spodziewał”. Kampania ma na celu pogłębienie świadomości zjawiska oraz wzmocnienie ochrony dzieci przed przemocą seksualną.

Ponadto na prośbę Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przekazaną za pośrednictwem Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego informowaliśmy rodziny zastępcze o publikacji dostępnej na stronie internetowej Ośrodka Rozwoju Edukacji „Wsparcie dzieci i młodzieży z FASD oraz ich rodzin”. Poradnik autorstwa dr Teresy Jadczak-Szumiło powstał we współpracy z Ministerstwem Zdrowia, Ministerstwem Edukacji Narodowej i Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zawiera informacje dotyczące charakterystyki FASD, standardów diagnostycznych, zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży z FASD oraz ich sytuacji rodzinnej i społecznej, a także funkcjonowania w edukacji.

Wydarzenia:

W dniu 28 maja 2024 r. w Muzeum Bajek, Baśni i Opowieści MuBaBaO w Czarńowie zorganizowany został Powiatowy Dzień Dziecka, Mamy i Taty. Dedykowany dzieciom z rodzin zastępczych i ich opiekunów zastępczych. W ramach wydarzenia odbyło się wiele atrakcji taneczno – zabawowo – sportowych, jak również konkursów i ciekawych animacji. W programie przewidziane były m.in. bajkowe przedstawienia, animacje ruchowe z Bajkostwotrami, animacje z klockami MuBaBaO, warsztaty modelarsko – kreatywne z klockami myślenia kreatywnego.

1.6. Okresowa ocena sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i rodziny zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej prowadził posiedzenia Zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej.

Ocena sytuacji dziecka jest przeprowadzana w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

Ocena rodziny zastępczej dokonywana jest nie później niż przed upływem roku od umieszczenia w niej pierwszego dziecka, kolejna po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie rzadziej niż co 3 lata.

W celu dokonania oceny organizowane były posiedzenia Zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej.

Na posiedzeniach dokonywano szczegółowego omówienia sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, w szczególności w zakresie:

- ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka;
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną;
- modyfikowania planu pomocy dziecku;
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie;
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb;
- oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Ponadto podczas posiedzeń Zespół dokonywał oceny samej rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Zespół dokonywał przedmiotowej oceny w szczególności z udziałem: rodziny zastępczej, pedagoga, psychologa, asystenta rodziny, przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, przedstawiciela instytucji oświatowych, ośrodka pomocy społecznej, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i rodziców biologicznych dziecka.

Przedmiotowe oceny formułowane były na piśmie i przekazywane do Sądów Rejonowych – Wydziałów Rodzinnych i Nieletnich.

W okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. zorganizowanych zostało 72 posiedzenia, na które zaproszono 324 rodziny zastępcze:

Lp.	Miesiąc	Liczba posiedzeń Zespołu	Liczba zaproszonych rodzin zastępczych	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych
1.	styczeń	6	40	55
2.	luty	6	10	31
3.	marzec	11	47	58
4.	kwiecień	7	21	26
5.	maj	3	13	14
6.	czerwiec	5	26	38
7.	lipiec	6	35	49
8.	sierpień	1	1	12
9.	wrzesień	8	37	55
10.	październik	7	40	55
11.	listopad	3	18	22
12.	grudzień	9	36	55
Razem		72	324	470

1.7. Porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej.

Stosownie do art. 191 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka”.

Jednocześnie zgodnie z art. 191 ust. 5 wyżej cytowanej ustawy „Powiat, na terenie którego funkcjonuje mogąca przyjąć dziecko rodzina zastępcza lub rodzinny dom dziecka zawiera z powiatem właściwym ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków.

W roku 2024 zawierane i realizowane były porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, a przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Piaseczyńskiego. Plan na 2024 rok wynosił: **1.000.000,00 zł**, a otrzymane środki wynosiły: **1.146.133,27 zł**.

W trakcie roku realizowano 66 porozumień z 23 następującymi powiatami:

Lp.	Powiat ponoszący wydatki	Liczba dzieci	Kwota w zł
1.	Miasto Stołeczne Warszawa	20	289.813,06
2.	Powiat Sochaczewski	1	7.498,34
3.	Powiat Szydłowiecki	1	8.517,74
4.	Powiat Grójecki	7	99.304,45
5.	Powiat Grodziski	3	56.683,97
6.	Powiat Pilecki	1	20.117,22
7.	Powiat Pruszkowski	5	119.127,37
8.	Powiat Lubuski	1	48.158,83
9.	Powiat Białobrzegi	2	48.725,51
10.	Powiat Ostrołęcki	5	120.682,07
11.	Powiat Jarosławski	2	38.896,96
12.	Powiat Warszawski Zachodni	1	28.278,29
13.	Powiat Puławski	1	17.424,00
14.	Miasto Łódź	6	39.538,38
15.	Powiat Łęczycki	1	30.350,39
16.	Powiat Kielecki	1	17.424,00
17.	Powiat Sierpecki	2	44.647,70
18.	Powiat Radzyński	1	14.248,69
19.	Gmina Wałbrzych	1	22.678,56
20.	Powiat Lubelski	1	12.125,47
21.	Miasto Radom	1	36.179,03
22.	Powiat Chełmski	1	20.962,24
23.	Gmina Świnoujście	1	4.751,00
Razem		66	1.146.133,27

Ponadto zawierano porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu Powiatu Piaseczyńskiego, a przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych Powiatów. Plan na 2024 rok wynosił: **1.000.000,00 zł**, a wydatki wykonane wynosiły: **900.159,21 zł**. W trakcie roku realizowano 51 porozumień z 29 Powiatami, w następujący sposób:

Lp.	Powiat, na rzecz którego ponoszone były wydatki	Liczba dzieci	Kwota w zł
1.	Miasto Stołeczne Warszawa	15	189.916,16
2.	Powiat Wołomiński	3	62.806,15
3.	Powiat Chodzieski	1	14.262,62
4.	Powiat Pruszkowski	2	30.059,72
5.	Powiat Grójecki	1	20.046,02
6.	Powiat Lubaczowski	1	22.166,36
7.	Powiat Legionowski	2	36.392,70
8.	Powiat Lubartowski	1	8.664,55
9.	Powiat Nowotarski	1	55.192,43
10.	Powiat Ciechanowski	1	9.184,38
11.	Powiat Warszawski Zachodni	2	33.357,38
12.	Powiat Siedlecki	1	48.370,24
13.	Powiat Gryfiński	1	12.994,67
14.	Powiat Otwocki	2	32.734,22
15.	Powiat Kozienicki	1	21.392,11
16.	Powiat Olecki	1	43.790,80
17.	Miasto Kraków	1	2.402,66
18.	Powiat Łomżyński	1	20.441,44
19.	Miasto Włocławek	1	17.424,00
20.	Powiat Tomaszowski	1	1.318,55
21.	Miasto Sopot	1	49.310,27
22.	Powiat Garwoliński	2	42.610,18
23.	Miasto Siedlce	1	384,97
24.	Miasto Olsztyn	2	44.137,00
25.	Miasto Białystok	1	22.697,18
26.	Powiat Konecki	1	21.463,41
27.	Powiat Brodnicki	1	11.585,92
28.	Powiat Puławski	1	11.824,45
29.	Powiat Tarnogórski	1	13.228,67
Razem		51	900.159,21

1.8. Współfinansowanie przez Gminy pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej należy m.in. współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinie zastępczej. Cytowany przepis ma zastosowanie w przypadku dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej po dniu wejścia w życie ustawy, tj. od dnia 1 stycznia 2012 r.

Zgodnie z art. 191 ust. 8 ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Wydatki ponoszone przez Gminy na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej odbywają się w oparciu o wystawiane przez Powiat noty obciążeniowe, w okresach rozliczeniowych miesięcznych.

Plan na 2024 rok wynosił: **1.200.000 zł**, a otrzymane środki wynosiły: **1.864.347,16 zł**.

W roku 2024 wydatki ponoszone przez Gminy Powiatu Piaseczyńskiego z tytułu współfinansowania pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, przedstawiały się następująco:

Gmina ponosząca wydatki	Kwota w zł
Piaseczno	1.003.337,94
Góra Kalwaria	293.816,54
Tarczyn	132.015,88
Konstancin - Jeziorna	162.374,25

Prażmów	104.336,80
Lesznów	168.465,75
Razem:	1.864.347,16

1.9. Pomoc dla pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.

Podstawę prawną usamodzielnienia osób opuszczających jedną z form pieczy zastępczej tj. rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo - wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo - terapeutyczną stanowi ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Do dnia 31 maja 2024 r. wysokość pomocy dla osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej była wyliczana na podstawie obwieszczenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (M.P. z 2023 r., poz. 296), natomiast od dnia 01 czerwca 2024 r. zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (M.P. z 2024 r., poz. 230).

Usamodzielnienie to długotrwały proces wychowawczy, który wprowadza osobę usamodzielnianą do podjęcia samodzielnego życia. Proces usamodzielnienia formalnie rozpoczyna się na rok przed osiągnięciem pełnoletności przez wychowanka od wyznaczenia opiekuna procesu usamodzielnienia, którym może zostać osoba przez niego wskazana lub wyznaczona spośród pracowników PCPR, wspierająca go w programie usamodzielnienia. W zależności od sytuacji wychowanka proces usamodzielnienia może trwać do czasu osiągnięcia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

Osoba usamodzielniana we współpracy z opiekunem usamodzielnienia przygotowuje indywidualny program usamodzielnienia przedkłada na miesiąc przed ukończeniem 18 roku życia Dyrektorowi PCPR w Piasecznie do zatwierdzenia. Określa on założenia, plany i terminy realizacji w zakresie uzyskania wykształcenia, podjęcia zatrudnienia, uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych, uzyskania przysługujących świadczeń, oraz

obowiązki usamodzielnianego wychowanka. Program ten w trakcie jego realizacji może ulegać modyfikacji.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie obejmuje osoby usamodzielniane pomocą poprzez:

- 1) pracę socjalną (udzielanie porad, kierowanie do odpowiednich instytucji, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i konstruowaniu dokumentów, motywowanie do uzyskania wykształcenia i podnoszenia kwalifikacji, wspieranie w kontaktach z rodziną i środowiskiem lokalnym),
- 2) pomoc prawną;
- 3) pomoc psychologiczną;
- 4) pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki;
- 5) jednorazową pomoc pieniężną na usamodzielnienie;
- 6) pomoc rzeczową na zagospodarowanie;
- 7) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (ten rodzaj pomocy polega na umożliwieniu zamieszkania w mieszkaniu chronionym, poparciu wniosku o przydział mieszkania z zasobów gminy lub pomoc w zamieszkanu w internacie);
- 8) pomoc w uzyskaniu zatrudnienia (ten rodzaj pomocy polega m.in. na wspieraniu wychowanka w zdobyciu kwalifikacji zawodowych, uzyskaniu stosownego do możliwości wykształcenia, zachęcaniu do udziału w kursach i szkoleniach, rejestracji w powiatowym urzędzie pracy jako osoba bezrobotna poszukująca pracy i korzystaniu z ofert pracy).

W 2024 r. udzielono pomocy pieniężnej dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych na łączną kwotę: **136.331,77 zł**, na którą składają się:

- 1) świadczenia pieniężne na kontynuowanie nauki dla 15 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych: **79.500,77 zł**;
- 2) jednorazowe świadczenie na usamodzielnienie dla 6 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych: **43.432 zł**;
- 3) pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla 3 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych: **13.399 zł**.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza.

2.1. Placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Od dnia 1 października 2015 r. na terenie Powiatu Piaseczyńskiego funkcjonują cztery placówki opiekuńczo-wychowawcze w Pęcherach:

- Dom Dzieci nr 1 – placówka typu interwencyjnego,
- Dom Dzieci Nr 2 – placówka typu socjalizacyjnego,
- Dom Dzieci Nr 3- placówka typu socjalizacyjnego,
- Dom Dzieci Nr 4 – placówka typu socjalizacyjnego

oraz Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych, z siedzibą w Pęcherach.

Wojewoda Mazowiecki decyzjami z dnia 1 października 2015 r. wydał Powiatowi Piaseczyńskiemu zezwolenia na prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych o limicie miejsc 14 każda, na czas nieokreślony oraz wpisał w/w Placówki do Rejestru placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych województwa mazowieckiego.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze spełniają wymagane warunki określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Budynki Placówek zostały wybudowane w oparciu o typowy projekt domu jednorodzinnego, w którym znajdują się pokoje 2-osobowe, odpowiednio oświetlone o powierzchni zapewniającej przechowywanie rzeczy osobistych oraz swobodne korzystanie z wyposażenia, na które składają się z szczególności: łóżka i tapczany, szafki i lampki nocne, miejsca w szafach na przechowywanie rzeczy osobistych, odzieży, obuwia, dostosowane do wieku i indywidualnych potrzeb oraz przedmioty osobistego użytku. W każdym pokoju znajdują się również zabawki dostosowane do wieku dzieci. W pokojach dzieci i młodzież mają zapewnione miejsce do cichej nauki przy własnym biurku do odrabiania lekcji. Placówki zapewniają również podręczniki, pomoce i szkolne. W budynkach znajdują się łazienki oraz miejsca do prania oraz suszenia rzeczy osobistych, jak również toalety w liczbie umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny.

W budynkach znajdują się aneksy kuchenne, zapewniające odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności, w których dzieci wraz z opiekunami przygotowują posiłki. Wyżywienie dostosowane jest do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia. Ponadto dzieci mają zapewniony nieograniczony dostęp do podstawowych produktów żywnościowych i napojów przez całą dobę.

Dzieci mają również zapewnioną wspólną przestrzeń mieszkalną, stanowiącą miejsce spotkań i wypoczynku. Pomieszczenie stanowi otwartą przestrzeń wyposażoną w fotele i kanapy, sprzęt audiowizualny, zabawki oraz książki.

Każda Placówka umożliwia ponadto warunki do prowadzenia zajęć terapeutycznych, rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych, uwzględniając święta i inne wynikające z tradycji i obyczajów, zarówno w budynkach, jak i na terenie przyległym. Placówka zapewnia również odpowiednie warunki dla małoletniej w ciąży.

Stan zatrudnienia w Placówce na dzień 31 grudnia 2024 r. przedstawiał się następująco: 42 osoby, w tym zajmujących się opieką i wychowaniem – 27 osób.

W ciągu 2024 roku przeciętna liczba dzieci umieszczonych w Placówkach wynosiła: 59, natomiast liczba wychowanków na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiła 63 dzieci, tj.:

- 1) placówki socjalizacyjne – 44 dzieci;
- 2) placówki interwencyjne – 19 dzieci.

W 2024 roku do Placówek przyjęto 39 dzieci, w tym:

- 1) 30 dzieci z rodziny naturalnej;
- 2) 5 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej;
- 3) 4 dzieci cudzoziemskich przywiezionych przez funkcjonariuszy straży granicznej.

W roku 2024 Placówkę opuściło 37 wychowanków, w tym:

- 1) 12 dzieci wróciło do rodzin naturalnych;
- 2) 8 pełnoletnich wychowanków założyło własne gospodarstwa
- 3) 5 pełnoletnich wychowanków powróciło do rodziny pochodzenia;
- 4) 1 pełnoletni wychowanek został usamodzielniony i przebywa w Okręgowym Ośrodku Wychowawczym;
- 5) 8 dzieci zostało umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 6) 3 dzieci zostało umieszczonych w Regionalnej Placówce Opiekuńczo – Terapeutycznej poza powiatem.

Najczęściej obserwowanymi przyczynami umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych w 2024 r. były zjawiska patologiczne występujące w rodzinach

biologicznych uniemożliwiających sprawowanie bezpośredniej opieki w przeważającej części związane z uzależnieniami rodziców, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz przemocy w rodzinie. Dodatkowo obserwowanymi powodami umieszczenia dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej w mniejszej skali była długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców.

Stosownie do art. 196 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej są ustalane przez starostę i ogłaszane w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca danego roku.

Średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - Domach Dzieci w Pęcherach na rok 2024 ustalone były Zarządzeniami Starosty Piaseczyńskiego i przedstawiały się następująco:

- Zarządzeniem Starosty Piaseczyńskiego Nr 16/ORG/2024 r. z dnia 13 lutego 2024 r. w Domu Dzieci Nr 1 wynosiły (placówka typu interwencyjnego) – **7 228 zł**;
- Zarządzeniem Starosty Piaseczyńskiego Nr 17/ORG/2024 r. z dnia 13 lutego 2024 r. w Domu Dzieci Nr 2 wynosiły (placówka typu socjalizacyjnego) – **6 969 zł**;
- Zarządzeniem Starosty Piaseczyńskiego Nr 18/ORG/2024 r. z dnia 13 lutego 2024 r. w Domu Dzieci Nr 3 wynosiły (placówka typu socjalizacyjnego) – **7 528 zł**;
- Zarządzeniem Starosty Piaseczyńskiego Nr 19/ORG/2024 r. z dnia 13 lutego 2024 r. w Domu Dzieci Nr 4 wynosiły (placówka typu socjalizacyjnego) – **5 897 zł**.

2.2. Świadczenia alimentacyjne

Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych. Ponadto kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok. W postępowaniu przed sądem do kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie stosuje się odpowiednio przepisy o udziale prokuratora w postępowaniu cywilnym.

Mając na uwadze powyższe w roku 2024 złożono 9 wniosków do sądu o wytoczenie powództwa o alimenty na rzecz małoletnich przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zapadło 2 wyroki zasądzające alimenty, 4 wyroki oddalające powództwo i 4 postanowienia o umorzeniu postępowania.

2.3. Pomoc dla pełnoletnich wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Podstawę prawną usamodzielnienia osób opuszczających od dnia 1 stycznia 2012 r. placówkę opiekuńczo - wychowawczą stanowi ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Do dnia 31 maja 2024 r. wysokość pomocy dla osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej była wyliczana na podstawie obwieszczenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (M.P. z 2023 r., poz. 296), natomiast od dnia 01 czerwca 2024 r. zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (M.P. z 2024 r., poz. 230).

Usamodzielnienie to długotrwały proces wychowawczy, który wprowadza osobę usamodzielnianą do podjęcia samodzielnego życia. Proces usamodzielnienia formalnie rozpoczyna się na rok przed osiągnięciem pełnoletności przez wychowanka od wyznaczenia opiekuna procesu usamodzielnienia, którym może zostać osoba przez niego wskazana lub wyznaczona spośród pracowników Placówki czy PCPR, wspierająca go w programie usamodzielnienia. W zależności od sytuacji wychowanka proces usamodzielnienia może trwać do czasu osiągnięcia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

Osoba usamodzielniana we współpracy z opiekunem usamodzielnienia przygotowuje indywidualny program usamodzielnienia i przedkłada na miesiąc przed ukończeniem 18 roku życia Dyrektorowi PCPR w Piasecznie do zatwierdzenia. Określa on założenia, plany i terminy realizacji w zakresie uzyskania wykształcenia, podjęcia zatrudnienia, uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych, uzyskania przysługujących świadczeń, oraz obowiązki usamodzielnianego wychowanka. Program ten w trakcie jego realizacji może ulegać modyfikacji.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie obejmuje osoby usamodzielniane pomocą poprzez:

- 1) pracę socjalną (udzielanie porad, kierowanie do odpowiednich instytucji, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i konstruowaniu dokumentów, motywowanie do uzyskania wykształcenia i podnoszenia kwalifikacji, wspieranie w kontaktach z rodziną i środowiskiem lokalnym),
- 2) pomoc prawną;
- 3) pomoc psychologiczną;
- 4) pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki;
- 5) jednorazową pomoc pieniężną na usamodzielnienie;
- 6) pomoc rzeczową na zagospodarowanie;
- 7) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (ten rodzaj pomocy polega na umożliwieniu zamieszkania w mieszkaniu chronionym, poparci wniosku o przydział mieszkania z zasobów gminy lub pomoc w zamieszkaniu w internacie);
- 8) pomoc w uzyskaniu zatrudnienia (ten rodzaj pomocy polega m.in. na wspieraniu wychowanka w zdobyciu kwalifikacji zawodowych, uzyskaniu stosownego do możliwości wykształcenia, zachęcaniu do udziału w kursach i szkoleniach, rejestracji w powiatowym urzędzie pracy jako osoba bezrobotna poszukująca pracy i korzystaniu z ofert pracy).

W 2024 udzielono pomocy pieniężnej dla osób usamodzielnianych z instytucjonalnej pieczy zastępczej na łączną kwotę: **101.991,69 zł**, na którą składają się:

- 1) świadczenia pieniężne na kontynuowanie nauki dla 15 pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych: **70.797,69 zł**;
- 2) jednorazowe świadczenie na usamodzielnienie dla 4 pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych: **31.194,00 zł**.

Pięcioro pełnoletnich wychowanków Domów Dzieci w Pęcherach w roku 2024 było objętych wsparciem w formie pobytu w mieszkaniu treningowym z siedzibą w Górze Kalwarii przy ul. Budowlanych 14.

2.4. Porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Stosownie do art. 191 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej (...)”.

Jednocześnie zgodnie z art. 191 ust. 5 wyżej cytowanej ustawy „Powiat, na terenie którego funkcjonuje mogąca przyjąć dziecko (...) placówka opiekuńczo – wychowawcza zawiera z powiatem właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków”.

W roku 2024 zawierane były porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, a przebywających w Domach Dzieci w Pęcherach. Plan na 2024 rok wynosił: **200.000,00 zł**, a otrzymane środki wynosiły: **154.453,60 zł**. W trakcie roku realizowano 2 porozumień z 2 powiatami, w następujący sposób:

Lp.	Powiat ponoszący wydatki	Liczba dzieci	Kwota w zł
1.	Powiat Grójecki	1	64.805,60
2.	Powiat Sochaczewski	1	89.648,00
Razem		2	154.453,60

Ponadto zawierane były porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu Powiatu Piaseczyńskiego, a przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów. Plan w 2024 roku wynosił: **986.000,00 zł**, natomiast poniesiono wydatki w kwocie: **985.786,10 zł**. W trakcie roku realizowano 11 porozumień z 7 powiatami, w następujący sposób:

Lp.	Powiat, na rzecz którego ponoszone były wydatki	Liczba dzieci	Kwota w zł
1.	Powiat Wołomiński	2	130.204,28
2.	Powiat Siedlce	1	92.806,60
3.	Powiat Bialski	1	53.937,00
4.	Powiat Lubelski	3	270.198,00
5.	Miasto Warszawa	1	151.919,94
6.	Powiat Opatowski	2	252.640,36
7.	Gmina Wałbrzych	1	34.079,92
Razem		11	985.786,10

2.5. Porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci przebywających w regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej i preadopcyjnym ośrodku interwencyjnym.

Stosownie do zapisów art. 191 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w (...) w regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym”.

Zgodnie z art. 191 ust. 6 cytowanej ustawy „samorząd województwa, na terenie którego funkcjonuje (...) mogąca przyjąć dziecko regionalna placówka opiekuńczo - terapeutyczna lub interwencyjny ośrodek preadopcyjny, zawiera z powiatem, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na opiekę i wychowanie”.

Na mocy zawartych w oparciu o wyżej cytowane przepisy prawa porozumień, powiat właściwy do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej obowiązany jest do przekazania dotacji celowej w związku z realizacją zadań tego powiatu przez samorząd województwa.

W roku 2024 zawierane były porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu Powiatu Piaseczyńskiego, a przebywających w Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym w Otwocku – Placówką prowadzoną przez Samorząd Województwa Mazowieckiego, Regionalnej Placówce Opiekuńczo - Terapeutycznej w Ignatkach Osiedle prowadzoną przez Samorząd Województwa

Podlaskiego, Regionalnej Placówki Opiekuńczo – Terapeutycznej w Kraszewie Czubakach prowadzoną przez Samorząd Województwa Mazowieckiego oraz Regionalnej Placówki Opiekuńczo – Terapeutycznej w Gdańsku prowadzonej przez Samorząd Województwa Pomorskiego.

W roku 2024 realizowano 9 porozumienia z tytułu, którego Powiat Piaseczyński poniósł wydatki w wysokości: **616.569,59 zł.**

2.6. Współfinansowanie przez Gminy pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej należy m.in. współfinansowanie pobytu dzieci w (...) placówce opiekuńczo – wychowawczej. Cytowany przepis ma zastosowanie w przypadku dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej po dniu wejścia w życie ustawy, tj. od dnia 1 stycznia 2012 r.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy w przypadku umieszczenia dziecka placówce opiekuńczo – wychowawczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki, w następujący sposób:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu w pieczy zastępczej;
- 2) 30% w drugim roku pobytu w pieczy zastępczej;
- 3) 50% w trzecim roku pobytu i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Wydatki ponoszone przez Gminy na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej odbywają się w oparciu o wystawiane przez Powiat noty obciążeniowe w okresach rozliczeniowych miesięcznych.

Plan na 2024 rok wynosił: **1.150.000,00 zł**, a otrzymane środki wynosiły: **1.699.521,59 zł.**

W roku 2024 wydatki ponoszone przez Gminy z tytułu współfinansowania pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej przedstawiały się następująco:

Gmina ponosząca wydatki	Kwota
Piaseczno	792.062,63
Góra Kalwaria	677.159,69
Tarczyn	93.651,60
Konstancin - Jeziorna	124.240,29
Lesznowola	6.550,92
Prażmów	5.856,46
Razem:	1.699.521,59

3.Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Piaseczyńskim na lata 2023 – 2025.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Piaseczyńskim obejmuje lata 2023-2025 i stanowi realizację dyspozycji ustawowej, zawartej w art. 180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Ponieważ rozwój pieczy zastępczej i osiąganie odpowiednich standardów jej organizacji to procesy wieloletnie, założenia niniejszego programu w znacznej części stanowią kontynuację kierunków rozwoju określonych w „Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na terenie Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2019 - 2022”, przyjętym uchwałą Nr XVI/55/19 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 28 listopada 2019 r. Założenia programu wynikają także ze „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2022-2027” przyjętej Uchwałą Nr XLVIII/5/22 Rady Powiatu Piaseczyńskiego z dnia 26 maja 2022 r.

Realizacja Programu zakłada dalsze rozbudowywanie i wspieranie istniejącego systemu pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej, ze szczególnym uwzględnieniem pieczy rodzinnej oraz organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą.

W niniejszym dokumencie przedstawiono charakterystykę pieczy zastępczej na terenie powiatu piaseczyńskiego, z uwzględnieniem dynamiki zmian w tym obszarze w latach 2019-2021. Dokonano także podsumowania działań podejmowanych na rzecz piaseczyńskiej

pieczy zastępczej w latach 2019-2022, które ujęto w poprzednim programie rozwoju. Opisano cele i kierunki rozwoju pieczy zastępczej w powiecie piaseczyńskim planowane na lata 2023-2025, z uwzględnieniem limitu rodzin zastępczych zawodowych mogących powstać na terenie powiatu piaseczyńskiego w tym okresie. Obszary problemowe i poszczególne cele do realizacji określono w oparciu o diagnozę środowiska lokalnego, opierając się na danych statystycznych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie, zgromadzonych w sprawozdaniach rzeczowo - finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, informacjach własnych PCPR w Piasecznie oraz danych uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej poszczególnych gmin powiatu piaseczyńskiego, jak również konsultacjach zarówno z instytucjami, placówkami jak też organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodziny. W Programie przedstawiono planowane działania, zakładane rezultaty ich realizacji, a także wskazano źródła finansowania Programu, jego beneficjentów oraz realizatorów.

W programie wskazano cele szczegółowe do realizacji, które w zakresie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz pełnoletnich, usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej w części udało się zrealizować, co zostało opisane w niniejszym sprawozdaniu, w części poświęconej realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, bowiem:

1. podejmowane są działań propagujących ideę rodzicielstwa zastępczego;
2. pozyskujemy kandydatów chętnych do utworzenia niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych, nie udało się jednak pozyskać kandydatów na rodzinę zastępczą zawodową specjalistyczną oraz pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego;
3. prowadzony jest nabór, szkolenia i kwalifikacje dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
4. podwyższamy umiejętności i kompetencje osób prowadzących rodzinne formy opieki zastępczej;
5. zachęcamy opiekunów zastępczych do udziału w grupach wsparcia w celu integracji środowiska rodzinnej pieczy zastępczej;
6. poszerzamy ofertę i dostępności do usług specjalistycznych, w tym rozwój specjalistycznego poradnictwa rodzinnego dla opiekunów zastępczych;
7. zapewniamy co raz większy dostęp do specjalistycznego wsparcia dla dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, placówkach opiekuńczo-

wychowawczych oraz usamodzielnianych wychowanków różnych form pieczy zastępczej;

8. organizujemy pomoc i wsparcie dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych i rodzin zastępczych w procesie usamodzielniania i wyrównywanie szans wchodzenia w dorosłe życie, poprzez realizację indywidualnych programów usamodzielnienia, maksymalnie do ukończenia przez wychowanka 25 roku życia;
9. w procesie usamodzielniania się pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej;
10. motywujemy rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej podczas posiedzeń zespołów ds. okresowej sytuacji dziecka, w których uczestniczą do współpracy mającej na celu pomoc w przywróceniu im władzy rodzicielskiej poprzez odbudowanie właściwego modelu postępowania w pełnieniu ról społecznych, w tym rodzinnych. Zachęcamy do ścisłej współpracy z asystentami rodzin.
11. pracownicy uczestniczą w szkoleniach i podnoszą swoje umiejętności, kompetencje i kwalifikacje w zakresie wsparcia i współpracy z rodzinnymi formami opieki zastępczej;
12. ze środowiskiem lokalnym: ośrodki pomocy społecznej, sąd rejonowy, szkoły, placówki pomocy społecznej i innymi instytucjami działającymi w obszarze pomocy dziecku i rodzinie;
13. zwiększono ilość osób zatrudnionych na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z planowanych 10 do nawet 11, w tym z planowanych trzech w ramach umowy o pracę do dwóch, w ramach Zespołu ds. Pieczy Zastępczej;
14. dokonujemy systematycznej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
15. przyznawane są świadczenia pieniężne dotyczące dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka na terenie powiatu piaseczyńskiego lub na terenie innego powiatu;
16. przyznawane są świadczenia pieniężne na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej.
17. pomimo podejmowanych działań nadal trudno jest ograniczać liczbę dzieci kierowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wspieranie tych rodzin zastępczych, które już funkcjonują przyczynia się do wzmocnienia obecnego systemu opieki w powiecie piaseczyńskim.

W naszych działaniach na rzecz rodzicielstwa zastępczego szczególny nacisk jest kładziony na zostanie położony na pozyskiwanie kandydatów do sprawowania zastępczych form opieki poprzez tworzenie i rozwój infrastruktury rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych oraz zapewnienie kompleksowego wsparcia w ich funkcjonowaniu - rozwój współpracy z lokalnymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny.

Ważną kwestią jest zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, ponieważ potrzeby w zakresie natychmiastowego zapewnienia doraźnej pieczy zastępczej dzieciom najmłodszym są wciąż bardzo duże.

Ważne są realizowane przez nas działania mające na celu przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia po opuszczeniu pieczy zastępczej. Oczekiwanym przez nas efektem jest nabywanie przez młodych ludzi umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów i radzenia sobie w trudnych życiowo sytuacjach, poprawnego wypełniania ról w dorosłym życiu (w tym rodzicielskich) oraz ich usamodzielnienie ekonomiczne. Ważną kwestią jest również wspieranie osób usamodzielnianych w postaci pobytu w mieszkaniu chronionym, do czasu nabycia umiejętności prowadzenia samodzielnego życia i pozyskania własnego lokalu mieszkalnego.

Systematyczne osiągnięcia założonych rezultatów w okresie trwania Programu umożliwi zdefiniowanie obszaru pomocy nie tylko w kategorii kosztów, ale dalekosiężnych i opłacalnych dla środowiska lokalnego inwestycji społecznych, nastawionych na zapobieganie niepożądanym zmianom, rozwijanie umiejętności rodzicielskich, a w konsekwencji poprawę jakości życia dzieci i rodzin.

Pomyślne zakończenie wszystkich zaplanowanych założeń programu pozwoli na zapewnianie dzieciom opieki całodobowej i wychowania w przypadku zaistnienia konieczności odebrania dziecka rodzicom.

VIII. Zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy Obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa.

1. Ewidencja małoletnich

Małoletni obywatele Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nimi, oraz małoletni obywatele Ukrainy,

którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przed przybyciem byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy, podlegają wpisowi do „Ewidencji małoletnich”.

Ewidencję prowadzi Minister ds. rodziny i powiatowe centrum pomocy rodzinie za pomocą systemu teleinformatycznego. PCPR prowadzi ewidencję w stosunku do dzieci, które były umieszczone w pieczy zastępczej na terenie Ukrainy i przybyły wraz z osobą sprawującą nad nimi tę pieczę (sąd ustanawia taką osobę opiekunem tymczasowym). Dane z ewidencji są przetwarzane w zakresie niezbędnym do realizacji zadań ustawowych i mogą być udostępniane określonym w ustawie podmiotom.

2. Opiekun tymczasowy

Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa powołała instytucję opiekuna tymczasowego, który sprawuje pieczę nad osobą małoletniego obywatela Ukrainy przebywającego na terytorium naszego kraju bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego, zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej.

Ww. ustawa nałożyła na powiaty nowe zadania, w szczególności w zakresie wsparcia opiekunów tymczasowych ustanowionych dla małoletnich obywateli Ukrainy, którzy przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy i przybyli do Polski wraz z osobą sprawującą nad nimi tę pieczę.

Opiekun tymczasowy jest ustanawiany dla małoletniego obywatela Ukrainy, który legalnie przebywa w Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych /rodziców, opiekunów prawnych, kuratora/.

Opiekun tymczasowy sprawuje opiekę nad małoletnim, reprezentuje go na zewnątrz i zarządza jego majątkiem.

Nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego sprawuje ośrodek pomocy społecznej albo inna jednostka organizacyjna wskazana przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta właściwe ze względu na miejsce pobytu małoletniego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zapewniają wsparcie przy sprawowaniu nadzoru nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego przez ośrodek pomocy społecznej oraz sprawuje nadzór nad realizacją praw i obowiązków w stosunku do osób ustanowionych dla małoletnich obywateli Ukrainy, którzy przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy i przybyli do Polski wraz z osobą sprawującą nad nimi tę pieczę

W/w opiekunom tymczasowym oraz przebywającym pod ich opieką małoletnim, PCPR zapewnia pomoc prawną, organizacyjną i psychologiczną.

W przypadku, gdy opiekun tymczasowy ma pod opieką więcej niż 15 dzieci, PCPR zatrudnia /umowa o pracę lub umowa zlecenie/ osobę do pomocy w sprawowaniu opieki, w wymiarze co najmniej 8 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu, na każdą grupę dzieci liczoną począwszy od 16 dziecka. (Powiat może zlecić zatrudnienie organizacjom pozarządowym w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

Opiekun tymczasowy powinien uzyskać zezwolenie Sądu Opiekuńczego, właściwego ze względu na miejsce pobytu małoletniego we wszystkich sprawach, które dotyczą osoby i majątku nieletniego, tj.: sprawowania opieki prawnej, dysponowania majątkiem oraz decydowania w sprawach leczenia i edukacji.

Opiekunem tymczasowym powinien być krewny, powinowaty lub osoba dająca rękojmię należytego sprawowania pieczy, posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, nie pozbawiona praw publicznych, nie została pozbawiona władzy rodzicielskiej, albo skazana za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności albo za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy wobec osoby lub przestępstwo popełnione na szkodę małoletniego lub we współdziałaniu z nim, wobec której nie orzeczono zakazu prowadzenia działalności związanej z wychowywaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub opieką nad nimi, lub obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakazu kontaktowania się z określonymi osobami lub zakazu opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu oraz nie zachodzi prawdopodobieństwo, że nie wywiąże się należycie z obowiązków opiekuna.

Jeśli małoletni nie posiada żadnej z wyżej wymienionych osób to kandydata na opiekuna tymczasowego na wniosek Sądu Opiekuńczego wskazuje jednostka pomocy społecznej właściwa ze względu na miejsce pobytu małoletniego (Ośrodek Pomocy Społecznej) w ciągu 24 godzin, za pisemną zgodą kandydata.

Opiekun tymczasowy może być ustanowiony dla kilkorga małoletnich, w szczególności rodzeństwa.

Jeżeli małoletni przed przybyciem na teren Polski byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terenie Ukrainy i przybyli wraz z osobą sprawującą tę pieczę, Sąd ustanawia tą osobę opiekunem tymczasowym dla wszystkich dzieci.

Opiekuna tymczasowego wyznacza się na jego wniosek lub z urzędu.

3. Rodzinna piecza zastępcza w stosunku do małoletnich Obywateli Ukrainy.

Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa uregulowała kwestię pieczy zastępczej wobec małoletnich obywateli Ukrainy.

Funkcję rodziny zastępczej powierza Sąd Opiekuńczy. Rodziną zastępczą można zostać wobec dziecka będącego Obywatelom Ukrainy przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej legalnie.

Obywatel Ukrainy przebywający na terenie Polski legalnie może ubiegać się o pełnienie funkcji rodziny zastępczej bez obowiązku wypełnienia warunków w zakresie odbycia niezbędnych szkoleń. W pozostałej części zastosowanie mają przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Za zgodą Starosty nie stosuje się limitów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj.: nie wlicza się dzieci będących Obywatelami Ukrainy przebywających na terenie Polski legalnie do następujących limitów:

- pod opieką jednego wychowawcy w placówce wsparcia dziennego może przebywać nie więcej niż 15 dzieci,
- w rodzinie zastępczej zawodowej i rodzinie zastępczej niezawodowej w tym samym czasie może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci,
- w rodzinnym domu dziecka w tym samym czasie może przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci,
- w placówce opiekuńczo – wychowawczej może przebywać w tym samym czasie nie więcej niż 14 dzieci,
- w placówce opiekuńczo – wychowawczej może przebywać w tym samym czasie nie więcej niż 8 dzieci,
- w regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej może przebywać w tym samym czasie nie więcej niż 30 dzieci,
- w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym może przebywać w tym samym czasie nie więcej niż 20 dzieci.

W przypadku dzieci będących obywatelami Ukrainy nie stosuje się przepisów dotyczących nie umieszczania dzieci powyżej 10 roku życia w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Wojewoda może zezwolić na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej prowadzonej wyłącznie dla dzieci będących obywatelami Ukrainy przebywających legalnie na terenie Polski.

Obywatele Ukrainy za zgodą Starosty mogą być zatrudniani jako wychowawcy, opiekunowie, psychologowie w placówce opiekuńczo – wychowawczej, placówkach wsparcia dziennego pomimo niespełnienia wymagań tj.: braku kwalifikacji określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawie o pracownikach samorządowych.

Pobyt dziecka w pieczy zastępczej – obywatela Ukrainy jest finansowany z budżetu państwa.

4. Zakres realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy Obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa.

W 2024 r. PCPR w Piasecznie zweryfikowało 21 postanowień Sądu w sprawach dotyczących 21 opiekunów tymczasowych ustanowionych dla 22 małoletnich obywateli Ukrainy, w wyniku czego ustalono, że żadne dziecko nie spełnia warunków wpisu do Ewidencji małoletnich, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nimi. Jednocześnie, w wyniku analizy w/w spraw, w roku 2024 na terenie powiatu piaseczyńskiego, nie odnotowano małoletnich obywateli Ukrainy, którzy przed przybyciem do Polski byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy.

Pracownicy mają wiedzę na temat współpracy ze specjalistami z zewnątrz - pedagogami i psychologami szkolnymi, nauczycielami, pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej w zakresie wsparcia opiekunów tymczasowych, w celu właściwego planowania działań pomocowych. Otrzymali wskazówki co do pomocy w zapewnieniu dzieciom kształcenia w szkołach oraz udziału w nieodpłatnych lekcjach języka polskiego.

Zostali zaznajomieni z przepisami, przekazanymi wytycznymi i instrukcjami co do możliwości uzyskania przez opiekuna tymczasowego przysługujących mu świadczeń pieniężnych i występowania w ich imieniu o te świadczenia.

W zakresie zadań związanych z wykonywaniem obowiązków opiekuna tymczasowego, pomoc organizacyjną polegającą w szczególności na zapewnieniu wsparcia wolontariuszy, tłumaczy lub pomocy przy załatwianiu spraw urzędowych zapewnia trzech

pracowników tutejszego Centrum, w tym jeden biegle posługujący się językiem ukraińskim oraz rosyjskim.

Każdorazowo po otrzymaniu postanowienia Sądu o ustanowieniu opiekuna tymczasowego pracownicy Centrum dokonują weryfikacji, czy małoletni przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy i przybyli do Polski wraz z osobą sprawującą nad nimi tę pieczę w Ukrainie. W tym celu opracowany został wzór dokumentu w języku polskim oraz ukraińskim, który przesyłany jest do opiekuna celem pozyskania informacji zwrotnej. Dodatkowo tutejsze Centrum dokonuje stosownej weryfikacji poprzez współpracę z Ośrodkami Pomocy Społecznej z terenu powiatu, przesyłając odpowiednie zapytania oraz zasięgając informacji z Sądu ustanawiającego opiekę tymczasową, w celu ewentualnej realizacji obowiązku wynikającego z art. 25 ust. 3a ww. ustawy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie wyznaczone zostało także do realizacji Programu „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością – Moduł I” finansowanego ze środków będących w dyspozycji Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

O wszystkich podejmowanych działaniach i możliwościach pomocy i wsparcia dla obywateli Ukrainy, w tym opiekunów tymczasowych informacje udostępniane są od czasu rozpoczęcia konfliktu zbrojnego w tym kraju, w powiatowych instytucjach i na stronie internetowej powiatu.

IX. Wykaz potrzeb na rok 2025.

1. Pozyskiwanie kandydatów chętnych do tworzenia niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych, szczególnie rodzin specjalistycznych i pełniących funkcję pogotowia rodzinnego;
2. Szkolenie i kwalifikacja kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
3. Rozwijanie form wsparcia dla rodzin zastępczych, podnoszenie ich kompetencji opiekuńczo – wychowawczych.

4. Szkolenie i doskonalenie zawodowe pracowników w celu podnoszenia ich umiejętności, kompetencji i kwalifikacji.
5. Utrzymywanie i podnoszenie jakości standardu usług świadczonych przez domy pomocy społecznej.

Klaudia Wojnarowska
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Piasecznie
/podpisano podpisem elektronicznym/

SPIS TREŚCI					
I.				Informacje na temat podstawowego zakresu działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie	str. 1
II.				Zadania Powiatu w zakresie rehabilitacji społecznej i wsparcia osób niepełnosprawnych realizowane przez PCRPP	str. 3
III.				Zakres realizowanych zadań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w roku 2024.	str. 4
	1.			Zadania z zakresu wsparcia osób niepełnosprawnych.	str. 5
	2.			Program „Aktywny Samorząd”	str. 9
	3.			Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie.	str. 14
	4.			Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta.	str. 15
	5.			Program „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnościami” – Moduł I	str. 16
IV.				Zadania własne Powiatu z zakresu pomocy społecznej wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.	str. 17
V.				Zakres zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie z obszaru pomocy społecznej w roku 2024.	str. 19
	1.			Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Piaseczyńskim na lata 2022 - 2027	str. 19
	2.			Pomoc dla osób pełnoletnich opuszczających placówki, o których mowa w art. 88 ustawy o pomocy społecznej.	str. 20
	3.			Pomoc dla cudzoziemców	str. 22
	4.			Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	str. 25
		4.1.		Domy pomocy społecznej	str. 25
		4.2.		Środowiskowy Dom Samopomocy w Pęcherach	str. 31
		4.3.		Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Górze Kalwarii	str. 35
VI.				Zadania powiatu z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.	str. 39
VII.				Zakres zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z obszaru wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w roku 2024.	str. 41
	1.			Rodzinna piecza zastępcza	str. 45
		1.1.		Świadczenia alimentacyjne	str. 48
		1.2.		Pomoc psychologiczna dla rodzin zastępczych	str. 49
		1.3.		Pomoc prawna dla rodzin zastępczych	str. 52
		1.4.		Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych	str. 52
		1.5.		Szkolenia rodzin zastępczych	str. 53
			1.5.1.	Szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze	str. 53
			1.5.2.	Szkolenie dla rodzin zastępczych pt.: „PRZEMOC wobec DZIECI – mechanizmy, symptomy i metody przeciwdziałania (...)”	str. 56
			1.5.3.	Pozostałe szkolenia oraz wydarzenia.	str. 62
		1.6.		Okresowa ocena sytuacji dzieci przebywających w	

			rodzinnej pieczy zastępczej i rodziny zastępczej	str. 68
		1.7.	Porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej.	str. 70
		1.8.	Współfinansowanie przez Gminy pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	str. 73
		1.9.	Pomoc dla pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.	str. 74
	2.		Instytucjonalna piecza zastępcza	str. 76
		2.1.	Placówki opiekuńczo - wychowawcze	str. 76
		2.2.	Świadczenia alimentacyjne	str. 78
		2.3.	Pomoc dla pełnoletnich wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej.	str. 79
		2.4.	Porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.	str. 81
		2.5.	Porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci przebywających w regionalnej placówce opiekuńczo – wychowawczej.	str. 82
		2.6.	Współfinansowanie przez Gminy pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	str. 83
	3.		Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023 – 2025	str. 84
VIII.			Zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy Obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa.	str. 87
	1.		Ewidencja małoletnich	str. 87
	2.		Opiekun tymczasowy	str. 88
	3.		Rodzinna piecza zastępcza w stosunku do małoletnich Obywateli Ukrainy.	str. 90
	4.		Zakres realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy Obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa.	str. 91
IX.			Wykaz potrzeb na rok 2025.	str. 92